

ΜΑΚΑΡΙΟΣ Ο ΑΙΓΥΠΤΙΟΣ

50

ΟΜΙΛΙΕΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ

ΑΘΗΝΑΙ 1998

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Μ' ένα στόμα και μιὰ καρδιά ὅλοι οἱ Μοναχοὶ τοῦ Ἀγίου Ὁρους μαρτυροῦν ὅτι ἓνα ἀπὸ τὰ ἐντυφήματα ὑψηλῆς στάθμης καὶ μορφώσεως μοναχικοῦ ἡθους εἶναι οἱ «50 ὁμιλίες» τοῦ Ἀββᾶ Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου.

Τὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι γεμάτο ἀπὸ πνευματικὴ χάρη καὶ γλυκύτητα. Μέσα σ' αὐτὸ μὲ πολλή χάρη ἀναπτύσσει ὁ Ἀββᾶς Μακάριος τὶς ψυχικὲς δυνάμεις, τὶς ἀρετὲς, τὰ πάθη καὶ τοὺς ἀσκητικοὺς ἀγῶνες πρὸς ἀπόκτηση τῶν ἀρετῶν καὶ καταστολὴ τῶν παθῶν.

Τί μπορούμε νὰ ποῦμε γιὰ τὶς «ὕπὲρ μέλι καὶ κηρίον» γλυκύτατες αὐτὲς ὁμιλίες, τὶς Θεοφόρες, Χριστοφόρες, Πνευματοφόρες τῆς ἁγιασμένης ὄντως ψυχῆς τοῦ Θεοφόρου τούτου πατρός ἀπὸ τὸ Πανάγιο Πνεῦμα, ποὺ μαζὶ μὲ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸ εἶχαν σκηνώσει στὸν Ὁσιο Μακάριο, κατὰ τὸν λόγο τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ «... πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσωμεν». Θὰ τολμοῦσε νὰ πεῖ κανεὶς ὅτι ἔφθαναν καὶ μόνες αὐτὲς οἱ ὁμιλίες τοῦ Ἀββᾶ Μακαρίου καὶ θὰ ἦσαν ἀρκετὲς νὰ στηρίξουν τὶς ψυχές, νὰ τὶς παιδεύσουν καὶ νὰ τὶς ἀνυψώσουν μέχρι τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, ἐφ' ὅσον θὰ τὶς ἀκολουθήσουν πιστά.

Τοὺς λόγους τούτους ὁ Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, θαυμάζοντας τὴν κοινωφελὴ διδασκαλία καὶ τὴν πνευματικὴ σοφία ποὺ περιέχουν τοὺς μετέφρασε καὶ τοὺς χώρισε σὲ 150 κεφάλαια, ἀφοῦ τοὺς ἐστόλισε μὲ

ώραία γλώσσα καὶ τοὺς ἔκανε γλυκύτερους κι ἀπὸ τὴ μελοκηρήθρα.

Γι' αὐτὸ καὶ καταγοητεύουν τὶς καρδιὲς τῶν μελετητῶν καὶ διαβάζονται μὲ πολλὴ εὐχαρίστηση.

Παραδίδουμε λοιπὸν καὶ τὴν ἔκδοση τοῦτου στὰ χέρια καὶ στὴν ἐπιείκεια τῶν ἀδελφῶν μας καὶ τοὺς παρακαλοῦμε νὰ εὐχονται ὅλοι μας νὰ ἔχουμε καλὴ ἀπολογία ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ μας τοῦ Σωτῆρος καὶ Θεοῦ μας, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Χριστούγεννα 1995

A. M.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 1ον

1 *Με τὴ Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος* ὁ καθένας μας κερδίζει τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς του. Χρειάζεται ὁμως νὰ συνεισφέρει καὶ τοὺς δικούς του κόπους. Ὅπως λέει καὶ ὁ ψαλμωδὸς «ἂν ὁ Κύριος δὲν οἰκοδομήσῃ τὸ σπῖτι ἢ δὲν φυλάξῃ τὴν πόλιν, μάταια ἀγρυπνοῦν οἱ φύλακες καὶ μάταια κοπιάζουν οἱ οἰκοδόμοι.

2 **Ἑρώτηση:** Ποιό εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, στὸ ὁποῖο καλεῖ ὁ Ἀπόστολος τὸν καθένα νὰ φτάσῃ;

Ἀπάντηση: Ἡ τέλεια κάθαρση ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ἡ ἐλευθερία ἀπὸ τὰ πάθη τῆς ἀτιμίας καὶ ἡ ἀπόκτηση τῆς ἀρετῆς. Δηλαδή ὁ καθαρισμὸς καὶ ὁ ἁγιασμὸς τῆς καρδιᾶς, πὺ γίνεται μὲ τὴ μετοχὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πὺ τὸ νιώθουμε μέσα μας. «Μακάριοι ὅσοι ἔχουν καθαρὴ καρδιά, γιὰ αὐτοὶ θὰ δοῦν τὸ Θεό», εἶπε ὁ Κύριος. Καὶ ὁ Δαβὶδ λέει: «Ποιὸς εἶναι ἄξιος ν' ἀνέβῃ στὸ ὄρος τοῦ Κυρίου καὶ νὰ σταθεῖ στὸν ἅγιο τόπο Του;» καὶ ἀπαντᾷ: «Αὐτὸς πὺ ἔχει ἁθῶα χέρια καὶ καθαρὴ καρδιά».

3 Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, γνωρίζοντας ὅτι τὰ κρυφὰ πάθη μας εἶναι βαθιὰ ριζωμένα στὴν ψυχὴ καὶ δύσκολα φεύγουν, μᾶς παρακινεῖ, μαζὶ μὲ τὴν ἀντίστασή μας πρὸς αὐτά, νὰ προσευχόμαστε θερμὰ πρὸς τὸν Κύριο, λέγοντας «ἐκ τῶν κρυφίων μου καθάρισόν με».

4 Καὶ ὁ Μωϋσῆς, θέλοντας μὲ παραδείγματα νὰ μᾶς δείξῃ ὅτι ἡ ψυχὴ δὲν πρέπει ν' ἀκολουθεῖ πότε τὸ καλὸ καὶ πότε τὸ κακό, ἀλλὰ μόνο τὸ καλὸ, λέει «στὸ ἀλῶνι σου δὲν θὰ ζέψῃς βόδι μὲ γαιδούρι ν'»

άλωνίσεις τὰ σπαρτά σου», δηλαδή στο ἄλώνι τῆς καρδιάς μας νὰ μὴ ἄλωνίζουν μαζί ἀρετὴ καὶ κακία –καθαροὶ καὶ ἀκάθαρτοι λογισμοί– ἀλλὰ μόνον ἡ ἀρετὴ. «Δὲν θὰ καλλιεργήσεις στο χωράφι σου μαζί δύο εἶδη καρπῶν καὶ δὲν θὰ διασταυρώσεις (=σμίξεις) ζῶα διαφορετικοῦ γένους». Μ' ἄλλα λόγια νὰ μὴ μετέχει ἡ ψυχὴ σὲ δύο πνεύματα, στο Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καὶ στο πνεῦμα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ μόνο στο Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ καρποφορεῖ μόνο τοὺς καρποὺς τοῦ Πνεύματος (ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη κ.λ.π.). Καὶ ὁ ψαλμωδός· «Συμμορφωνόμουν σ' ὅλες τὶς ἐντολές σου καὶ μίσησα κάθε δρόμο ἀδικίας».

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 2ον

1 Ἡ ψυχὴ, ποὺ θελεῖ νὰ μείνει παρθένος καὶ νὰ ἐνωθεῖ μὲ τὸ Θεό, δὲν πρέπει ν' ἀπομακρύνεται μόνον ἀπὸ φανερά ἁμαρτήματα, ὅπως ἡ πορνεία, ὁ φόνος, ἡ κλοπὴ, ἡ γαστριμαργία, ἡ κατάκριση, τὸ ψεῦδος, ἡ φυλαργυρία, ἡ πλεονεξία, καὶ τὰ ὅμοια, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὰ ἀφανῆ καὶ κρύφια. Δηλαδή ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία, κενοδοξία, ἀνθρωπαρέσκεια, ὑποκρισία, φιλαρχία, δολιότητα, κακοήθεια, μῖσος, ἀπιστία, φθόνος, φιλαυτία, ὑπερηφάνεια καὶ τὰ ὅμοια. Κατὰ τὴ Γραφή, τὰ ἐσωτερικὰ αὐτὰ ἁμαρτήματα εἶναι ἴσα μὲ τὰ ἐξωτερικά. Γιατὶ λέει· «Ὁ Κύριος διασκόρπισε ὅστ' ἄνθρωπαρέσκων», καὶ· «Ὁ Κύριος ἀποστρέφεται τὸν αἰμοχαρῆ καὶ δόλιο ἄνθρωπο», δείχνοντας μ' αὐτό, ὅτι τὴ δολιότητα ὁ Κύριος τὴν ἀποστρέφεται ἴσα μὲ τὸ φόνο. Ἐπίσης λέει «γί' ἄνθρωπους, ποὺ μιλοῦν εἰρηνικὰ στοὺς ἄλλους, μέσα

τοὺς ὅμως σχεδιάζουν κακά». Καὶ πάλι· «Μέσα στὴν καρδιά σας συλλογίζεστε πῶς νὰ διαπράξετε ἀνομίες στὴ ζωὴ». Καὶ «ἄλλοίμονό σας, ὅταν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι σᾶς ἐπαινοῦν», ὅταν δηλαδή ἐπιδιώκετε ν' ἀκούτε καλὰ γιὰ τὸν ἑαυτό σας ἀπὸ τοὺς ἄνθρώπους καὶ κρέμεστε ἀπὸ τὴ γνώμη καὶ τοὺς ἐπαίνους τοὺς. Ἐπειδὴ, πῶς εἶναι δυνατό νὰ διαφύγετε τὴν προσοχὴ τῶν ἀνθρώπων γιὰ πάντα, ὅταν κάνετε τὸ καλὸ; Ἄλλωστε καὶ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος λέει· «Ἔτσι νὰ λάμψει τὸ φῶς σας μπροστὰ στοὺς ἄνθρώπους». Καὶ προσθέτει· «Νὰ ἐπιδιώκετε νὰ πράττετε τὸ καλὸ γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι τὴ δική σας, οὔτε νὰ ἐπιθυμεῖτε ἀνθρώπινους ἐπαίνους». Γιατὶ «πῶς μπορεῖτε νὰ ἔχετε πίστη, ἀφοῦ ἐπιζητεῖτε ὁ ἕνας τὸν ἐπαινο τοῦ ἄλλου καὶ ὄχι τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ». Καὶ ὁ Ἀπόστολος μᾶς παραγγέλλει· «Εἴτε τρώτε, εἴτε πίνετε, εἴτε ὅ,τιδήποτε κάνετε, ὅλα νὰ τὰ κάνετε γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ». Καὶ ὁ Θεολόγος Ἰωάννης κατατάσσει τὸ μῖσος μαζί μὲ τὸ φόνο, λέγοντας· «Αὐτὸς ποὺ μισεῖ τὸν ἀδελφό του εἶναι ἀνθρωποκτόνος».

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 3ον

1 «Ἡ ἀγάπη ὅλα τὰ δέχεται, ὅλα τὰ ὑπομένει ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ξεπέφτει», λέει ὁ Ἀπόστολος. Ἡ τέλεια ἀγάπη δὲν ὑπόκειται οὔτε σὲ πτώση, οὔτε σὲ πάθος, ἀλλὰ εἶναι τέτοια, ὥστε καὶ οἱ γλώσσες τῶν Ἀγγέλων καὶ ἡ προφητεία καὶ ὅλη ἡ γνώση καὶ τὰ χαρίσματα τῶν ἱαμάτων εἶναι μηδέν, ὅταν συγκριθοῦν μ' ἐκείνη.

Ἔτσι πρέπει καὶ οἱ προεστῶτες ὄχι ἀπὸ θυμὸ καὶ

ὕψηλοφροσύνη, οὔτε γὰρ ἐκδίκηση, νὰ τιμωροῦν τοὺς ἀδελφούς ἐκείνους, πὺ ἐχουν ἀνάγκη παιδεύσεως, ἀλλὰ μὲ σπλάχνα οἰκτιρμῶν καὶ μὲ σκοπὸ τὴν πνευματικὴ τους ὠφέλεια καὶ διόρθωσή τους.

2 Περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο νὰ ἐπιδιώκουμε τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἱερὴ ἀγάπη, ἡ ὁποία ἐρχεται μέσα μας μὲ τὴ χάρη καὶ τὴ δωρεὰ τοῦ Χριστοῦ μας. Ἀπὸ αὐτὴ εὐκολα φθάνουμε στὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος εἶναι γυμνὸς ἀπὸ τὴν ἀγάπη καὶ τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ, τότε κυνηγᾷ τὴ δόξα καὶ τὸν ἐπαινο τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ τότε λέει ὁ Κύριος: «Πῶς μπορεῖτε νὰ πιστεύετε σεῖς πὺ δέχεσθε δόξα ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλο καὶ δὲν ζητᾷτε τὴ δόξα ἀπὸ τὸν Θεὸ μόνον».

3 Πρέπει διαρκῶς ὁ νοῦς μας –χωρὶς περισπασμό– νὰ χρονίζει στὴν ἀγάπη καὶ μνήμη τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν εὐχή. Ἀπ' αὐτὰ γεννιοῦνται ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη, ἡ ἀπλότητα, ἡ πραότητα, ἡ ταπείνωση, ἡ ἀκεραιότητα, ἡ ἀγαθότητα καὶ ἡ προσευχή. Ὁ διάβολος ἀγωνίζεται νὰ ἀπομακρύνει τὸ νοῦ μας ἀπὸ τὴ μνήμη τοῦ Θεοῦ, τὸ φόβο καὶ τὴν ἀγάπη Του, μὲ λογιῆς–λογῆς γήινα δολώματα.

Ὁ πατριάρχης Ἀβραάμ, ὅταν συνάντησε τὸν ἱερέα τοῦ Θεοῦ Μελχισεδέκ, τοῦ ἔδωσε τὰ καλύτερα τῶν ὑπαρχόντων του καὶ πῆρε τὴν εὐλογία του. Ἔτσι καὶ μεῖς τοὺς καλύτερους λογισμούς μας νὰ τοὺς ἀφιερώνουμε στὴ μνήμη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀγάπη Του, ὅποτε ἀκόπως καὶ μὲ χαρὰ θὰ ἐκτελοῦμε τὶς ἐντολὲς τοῦ Κυρίου.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 4ον

1 Πρέπει νὰ γνωρίζουμε ὅτι οἱ ἀρετὲς εἶναι δεμένες μεταξύ τους ἀποτελώντας μιὰ ἱερὴ ἀλυσίδα. Ἔτσι ἡ προσευχὴ ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν ἀγάπη. Ἡ ἀγάπη ἀπὸ τὴ χαρὰ. Ἡ χαρὰ ἀπὸ τὴν πραότητα. Ἡ πραότητα ἀπὸ τὴν ταπεινοφροσύνη. Ἡ ταπεινοφροσύνη ἀπὸ τὴ διακονία. Ἡ διακονία ἀπὸ τὴν ἐλπίδα. Ἡ ἐλπίδα ἀπὸ τὴν πίστη. Ἡ πίστη ἀπὸ τὴν ὑπακοή. Ἡ ὑπακοή ἀπὸ τὴν ἀπλότητα. Ἐπίσης καὶ οἱ κακίες εἶναι ἀλυσίδα μεταξύ τους: Τὸ μῖσος ἀπὸ τὸ θυμὸ. Ὁ θυμὸς ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνεια. Ἡ ὑπερηφάνεια ἀπὸ τὴν κενοδοξία. Ἡ κενοδοξία ἀπὸ τὴν ἀπιστία. Ἡ ἀπιστία ἀπὸ τὴ σκληροκαρδία. Ἡ σκληροκαρδία ἀπὸ τὴν ἀμέλεια. Ἡ ἀμέλεια ἀπὸ τὴ χαύνωση. Ἡ χαύνωση ἀπὸ τὴν ὀλιγωρία. Ἡ ὀλιγωρία ἀπὸ τὴν ἀκηδία (=ἀφροντισία). Ἡ ἀκηδία ἀπὸ τὴν ἀνυπομονησία. Καὶ τέλος ἡ ἀνυπομονησία ἀπὸ τὴ φιληδονία.

2 Ὅ,τιδήποτε καλὸ κάνει ὁ ἄνθρωπος, ὁ πονηρὸς θέλει νὰ τὸ λερώνει μὲ τὰ δικά του σπέρματα. Δηλαδή μὲ τὴν κενοδοξία, τὴν οἴηση, τὸ γογγυσμό, οὕτως ὥστε τὸ καλὸ νὰ μὴ γίνεται πρὸς δόξαν Θεοῦ ἢ μὲ προθυμία. Ὁ Ἄβελ π.χ. πρόσφερε στὸ Θεὸ θυσία ἀπὸ τὰ λιπαρὰ μέρη καὶ ἀπὸ τὰ πρωτότοκα πρόβατα. Ἐπίσης καὶ ὁ Κάϊν πρόσφερε δῶρα ἀπὸ τοὺς καρποὺς τῆς γῆς, ἀλλὰ ὄχι ἀπὸ τὰ πρῶτα. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Θεὸς δέχθηκε τὴ θυσία τοῦ Ἄβελ καὶ δὲν δέχθηκε τὰ δῶρα τοῦ Κάϊν. Ἀπ' αὐτὸ μαθαίνουμε ὅτι ἕνα καλὸ, ἂν τὸ κάνουμε μὲ ἀμέλεια ἢ καταφρονητικὰ ἢ γιὰ κάτι ἄλλο καὶ ὄχι γιὰ τὸ Θεό, δὲν γίνεται εὐπρόσδεκτο ἀπὸ τὸ Θεό.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 5ον

1 Κορωνίδα και ξεκίνημα για την απόκτηση κάθε αρετής είναι η επίμονη προσευχή. Τότε ο Θεός μας δίνει τη βοήθειά Του. Κατά την προσευχή στους άξιους γίνεται μετάδοση της μυστικής ενέργειας του Θεού, που ακούει στο όνομα, εύφροσύνη!... «Έδωσες, λέει ο Ψαλμωδός, εύφροσύνη στην καρδιά μου». Και ο ίδιος ο Κύριος λέει: «Η βασιλεία των Ουρανών βρίσκεται μέσα σας». Το να βρίσκεται μέσα μας η βασιλεία τί άλλο σημαίνει, παρά ότι η ούρανια εύφροσύνη του Αγίου Πνεύματος φανερώνεται μ' ενέργεια στις αξίες ψυχές; Γιατί οι αξίες ψυχές, με την ενεργό κοινωνία του Αγίου Πνεύματος, από εδώ ήδη δέχονται τον άρραβώνα και προγεύονται της χαράς και πνευματικής εύφροσύνης, που απολαμβάνουν οι άγιοι στη βασιλεία των ουρανών. Κάτι αντίστοιχο έννοει και ο Θ. Απόστολος, που λέει: «Ο Θεός μας παρηγορεί στις θλίψεις μας, για να μπορούμε και μεϊς να παρηγοούμε όσους περνούν κάθε είδους θλίψεις, με την παρηγορία που παίρνουμε οι ίδιοι από το Θεό». Άλλα και το ρητό: «Η καρδιά μου και η σάρκα μου αναγάλλιασαν στην παρουσία του ζώντος Θεού» και τα όμοια, υπαινίσσονται την ενεργό εύφροσύνη και παρηγορία του Αγίου Πνεύματος.

2 Όσο μεγαλύτερο από τ' άλλα είναι το έργο της προσευχής, τόσο περισσότερο το πολεμάει ο σατανάς. Γι' αυτό ο προσευχόμενος χρειάζεται πολλή νήψη (=προσοχή) και να παρουσιάζει κάθε μέρα περισσότερους καρπούς αγάπης και ταπεινοφροσύνης και απλότητας και αγαθότητας καθώς θα παραμένει

καρτερικά στην προσευχή. Οι καρποί αυτοί θα κάνουν φανερή την προκοπή του στα θεία και θα παρακινούν τους άλλους στον ίδιο ζήλο.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 6ον

1 Ο Θεός Απόστολος διδάσκει να προσευχόμαστε αδιαλείπτως και να επιμένουμε στην προσευχή. Ο Κύριος επίσης μ' εκείνο που είπε: «Πόσο περισσότερο ο Θεός θ' αποδώσει το δίκαιο σ' εκείνους που Τον παρακαλούν νύχτα-μέρα;». Και με το: «Άγρυπνεϊτε και προσεύχεσθε». Πρέπει λοιπόν πάντοτε να προσευχόμαστε και να μη ραθυμούμε. Πρέπει να ξέρουμε όμως, ότι ο πονηρός φέρνει πολλά εμπόδια στην επίμονη προσευχή. Δηλαδή ύπνο, ακηδία, βάρος του σώματος, έκτροπη λογισμών, άκαταστασία νου, άτονία κ.λ.π. Έπειτα θλίψεις και έξεγέρσεις των πονηρών πνευμάτων, που πολεμούν σφοδρά έναντίον μας και εμποδίζουν να πλησιάσει το Θεό η Θεοφιλής ψυχή, που τον ζητάει ακατάπαυστα...

2 Πολύ λίγο μπορεί να μας ωφελήσει η προσευχή, που δεν στολίζεται με την ταπεινοφροσύνη, την αγάπη, την απλότητα και την αγαθότητα. Το ίδιο ισχύει και για κάθε εργασία και κόπο, που κάνουμε για χάρη της αρετής. Αν δεν δούμε, ότι έχουμε μέσα μας τους καρπούς της αγάπης, της ειρήνης, της χαράς, της απλότητας, της ταπεινοφροσύνης, της πραότητας, της απουσίας προσποιήσεως, της όρθης πίστεως, της μακροθυμίας, της εύπροσηγορίας, δεν ωφεληθήκαμε διόλου από τους κόπους, που κάνουμε για κάθε αρετή.

“Ὡστε αὐτοί, πὺν δὲν βλέπουν μέσα τους αὐτοὺς τοὺς καρπούς, δὲν διαφέρουν διόλου ἀπὸ τὶς πέντε μωρὲς παρθένες. Οἱ ὁποῖες, ἐπειδὴ δὲν εἶχαν ἀπ’ αὐτὸν τὸν κόσμον μέσα στὶς καρδιές τους τὸ πνευματικὸ λάδι, δηλαδὴ τὴ Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὀνομάστηκαν μωρὲς καὶ ἀποκλείσθηκαν μὲ ἀξιοθρήνητο τρόπο ἀπ’ τὸν βασιλικὸ νυμφῶνα, χωρὶς νὰ ὠφεληθοῦν καθόλου ἀπὸ τὸν κόπο τῆς παρθενίας. Ὅπως ὅταν καλλιεργοῦμε τὸ ἀμπέλι, ὅλη ἡ ἐπιμέλεια καὶ ὁ κόπος γίνεται γιὰ νὰ πάρουμε σταφύλια. Ἔτσι, ἂν μὲ τὴν ἐνέργεια τοῦ Πνεύματος δὲ δοῦμε μέσα μας καρποὺς ἀγάπης, εἰρήνης, χαρᾶς κ.λ.π., τότε ἀποδεικνύεται περὶ τὸν κόπον τῆς παρθενίας, τῆς προσευχῆς, τῆς ψαλμωδίας, τῆς νηστείας καὶ τῆς ἀγρυπνίας. Ἄν τώρα κάποιος, ἀπὸ ἑλλειψη γνώσεως, τὴν ἐργασία καὶ τὸν κόπον τοῦ τὰ νομίζει καρποὺς τοῦ Πνεύματος, ἂς ξέρει ὅτι ἐξαπατάει καὶ παραπλαναίει τὸν ἑαυτό του. Καὶ ἔτσι τὸν στερεῖ ἀπὸ τοὺς μεγάλους πράγματα καρποὺς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 7ον

1 Ὁ παραδομένος στὴν ἁμαρτία θεωρεῖ φυσικὰ τὰ παρὰ φύσιν πάθη, δηλαδὴ τὴν ἀσέλγεια, τὴν πορνεία, τὴν πλεονεξία, τὸ μῖσος, τὴ δολιότητα καὶ τὰ κάνει μ’ ἀπόλαυση καὶ ἡδονή. Ὅμοίως καὶ ὁ ἀληθινὸς Χριστιανὸς πραγματοποιεῖ σὰν φυσικὰς ὅλες τὶς ἀρετὲς δηλαδὴ τὴν ἀγάπην, τὴν εἰρήνην, τὴν ὑπομονή, τὴν πίστη, τὴν ταπείνωση μὲ μεγάλη ἀπόλαυση καὶ ἡδονή, ἄκοπα κι’ εὐκολα. Καὶ δὲ μάχεται πλέον ἐναντίον τῶν παθῶν τῆς κακίας, γιατί λυτρώθηκε τελείως καὶ

δέχθηκε στὴν καρδιά τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ τὴν εἰρήνην καὶ ἀγαλλίασιν τοῦ Χριστοῦ μας, μὲ τὸν Ὅποιον ἐγινε «ἓνα πνεῦμα».

2 Ὅσοι δὲν μποροῦν νὰ ἐπιδοθοῦν στὸ ἔργο τῆς προσευχῆς, αὐτοὶ ἂς ἀναλαμβάνουν διάφορα διακονήματα τῆς μονῆς μ’ εὐλάβεια καὶ χαρὰ, ὅποτε τὸ ἔργο τους θὰ γίνεται εὐσπρόσδεκτο ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ δὲν θὰ χάσουν τὸ μισθὸ τους.

3 Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος εἶπε: «Ὅποιος δώσει σὲ κάποιον ἓνα ποτήρι κρύο νερό, μόνον ἐπειδὴ εἶναι μαθητῆς μου, σᾶς βεβαιῶνω, ὅτι δὲν θὰ χάσει τὸ μισθὸ του». Καὶ πάλι: «Ἐφόσον τὸ κάνετε σ’ ἓναν ἀπ’ αὐτοὺς, σ’ ἐμένα τὸ κάνετε». Μόνον ὅ,τι γίνεται, νὰ γίνεται γιατί τὸ θέλει ὁ Θεὸς καὶ ὄχι γι’ ἀνθρώπινη δόξα. Καὶ κατηγορώντας ἐκείνους πὺν κάνουν τὸ καλὸ ἐπιδεικτικά, κατέληξε: «Σᾶς βεβαιῶνω, ὅτι δὲν θὰ πάρουν ἄλλη ἀνταμοιβή...».

4 Ἡ ἀπλότης πρὶν ἀπ’ ὅλα καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ ἐνὸς πρὸς τὸν ἄλλο, ἡ χαρὰ καὶ ἡ ταπείνωση νὰ εἶναι σὰν θεμέλιο στὴν ἀδελφότητα, γιὰ νὰ μὴν ὑπερηφανεύομαστε καὶ γογγύζουμε ὁ ἓνας κατὰ τοῦ ἄλλου. Ὁ προσευχόμενος ἀδιαλείπτως νὰ μὴν ὑπερηφανεύεται καὶ ὁ διακονῶν νὰ μὴ γογγύζει κατὰ τοῦ σχολάζοντος στὴν προσευχή.

5) Τότε γίνεται τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ πάνω στὴ γῆ ὅπως στὸν Οὐρανό, ὅταν –ὅπως εἶπαμε– δὲν ὑπερηφανεύομαστε ὁ ἓνας κατὰ τοῦ ἄλλου. Καὶ ὅταν χωρὶς ζηλοτυπία, μὲ ἀπλότητα, ἀγάπην, εἰρήνην καὶ χαρὰ εἵμαστε ἐνωμένοι μεταξύ μας καὶ θεωροῦμε τὴν προκοπὴ τοῦ πλησίον σὰν δική μας, καὶ τὶς ἐλλείψεις τοῦ σὰν δική μας ζημία.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 8ον

1 Ἐκεῖνος πού καί στήν προσευχή εἶναι ὀκνηρός, καί στήν διακονία τῶν ἀδελφῶν νωθρός καί ἀμελής, ὀνομάζεται ἀπό τὸν Ἀπόστολο ἀργός καί κρίνεται ἀνάξιος καί γι' αὐτὸ τὸ ψωμί του. «Ὁ ἀργός» εἶπε «οὔτε νὰ τρώω». Καί ἄλλου· «Τοὺς ἀργούς τοὺς μισεῖ καί ὁ Θεός» καί· «Ὁ ἀργός οὔτε πιστὸς μπορεῖ νὰ εἶναι». Πρέπει λοιπὸν ὁ καθένας μας νὰ μὴ μένει ἀργός, γιὰ νὰ μὴ βρεθεῖ ἄκαρπος σὰν τῇ συκῇ καί στερηθεῖ τελείως τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν.

2 Σ' ἐκείνους πού λένε, ὅτι εἶναι ἀδύνατο νὰ φτάσουμε τὴν τελειότητα καί ν' ἀπαλλαγούμε ὁλότελα ἀπὸ τὰ πάθη μας, τοὺς λέμε ὅτι μιᾶνε ἀντίθετα πρὸς τὴν Ἀγία Γραφή. Ἔτσι ὁ Κύριος λέει· «Νὰ γίνετε τέλειοι, ὅπως ὁ Οὐράνιος Πατέρας σας εἶναι τέλειος». Ἰδιο νόημα ἔχουν καί τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου· «Γιὰ νὰ παρουσιάσουμε κάθε ἄνθρωπο τέλειο, σύμφωνα μὲ τὸ πρότυπο τοῦ Χριστοῦ». Ἔτσι δὲν μᾶς κυριεύει ἡ ὑπερηφάνεια, διότι τρέχουμε πρὸς τὸ τέρμα τῆς τελειότητος, συνεχίζοντας σ' ὅλη μας τὴ ζωὴ ἀδιάκοπο καί ἐντατικὸ ἀγῶνα.

3 Ἐκείνους πού νομίζουν ἀδύνατη αὐτὴν τὴν τελειότητα, πού συντελεῖται μὲ τὴν ἐνέργεια τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, καί πού εἶναι «ἡ καινὴ κτίσις» τῆς καθαρῆς καρδιάς, ὁ Ἀπόστολος τοὺς παρομοιάζει μ' ἐκείνους τοὺς Ἑβραίους πού δὲν ἀξιώθηκαν νὰ μποῦνε στὴ γῇ τῆς ἐπαγγελίας, λόγω τῆς ἀπιστίας τους, καί γι' αὐτὸ ἀφησαν τὰ κόκκαλά τους στὴν ἔρημο. Ἡ ἀπαλλαγὴ μας ἀπὸ τὰ πάθη εἶναι ἡ ἀληθινὴ γῇ τῆς ἐπαγγελίας. Γι' αὐτὸ καί ὁ Ἀπόστολος μᾶς συνιστᾷ·

«Προσέχετε, ἀδελφοί μου, μήπως κανεῖς ἀπὸ σᾶς ἔχει πονηρὴ καρδιά, γεμάτη ἀπιστία, καί ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὸν ἀληθινὸ Θεό». Μὲ τὴ λέξη «ἀπομακρυνθεῖ» δὲν ἐννοεῖ τὴν ἄρνηση τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὴν ἀπιστία στὶς ὑποσχέσεις Του. Μ' αὐτὴ τὴν ἀπιστία κυριεύτηκαν οἱ Ἑβραῖοι καί δὲν μπῆκαν στὴ γῇ τῆς Ἐπαγγελίας. Ἄς φροντίσουμε λοιπὸν νὰ μποῦμε σ' ἐκείνη τὴν ἀνάπαυση. Καί ποιά εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἀνάπαυση τῶν Χριστιανῶν, παρὰ ἡ ἀπολύτρωση ἀπὸ τ' ἁμαρτωλὰ πάθη καί ἡ ἐνεργὸς κατοίκηση τοῦ Ἀγίου Πνεύματος μέσα στὴν καθαρὴ καρδιά μας; Ὁ Ἀπόστολος λέει· «Πόσο περισσότερο τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ θὰ καθαρῖσει τὴ συνείδησή μας ἀπὸ τὰ ἔργα, πού ὁδηγοῦν στὸ θάνατο...».

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 9ον

1 Τὸ ἔργο τῆς προσευχῆς, ὅταν γίνεται ὅπως πρέπει, εἶναι ἀνώτερο ἀπὸ κάθε ἀρετὴ καί ἐντολή. Μαρτυρεῖ γι' αὐτὸ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος· «Μάρθα, Μάρθα, μεριμνᾷς καί αγωνιάς γιὰ τόσα πολλά, ἐνῶ ἓνα μόνο χρειάζεται (=ἡ συνομιλία μὲ τὸν Θεό). Ἡ Μαρία ἔκανε τὴν καλὴ ἐκλογή, πού δὲν θὰ τῆς ἀφαιρεθεῖ ποτέ». Αὐτὸ τὸ εἶπε γιὰ νὰ προτάξει τὸ μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ μικρότερο. Τὸ ἴδιο καί οἱ Ἀπόστολοι, ἐνῶ στὴν ἀρχὴ ὑπηρετοῦσαν στὰ Τραπέζια τῶν πιστῶν, κατόπιν προέκριναν ν' ἀφιερωθοῦν στὴν προσευχὴ καί τὸ κήρυγμα τοῦ Θεοῦ Λόγου.

2 Ἐκείνους πού πειθαρχοῦν στὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, τοὺς συνοδεύουν τὰ ἐξῆς σημάδια: στεναγμοί, σκυθρωπότητα, ἡσυχία, προσευχή, σιωπὴ, ἐπιμονή,

ἀγρυπνία, νηστεία, ἐγκράτεια, πραότητα, μακροθυμία, ἀδιάλειπτη προσευχή, μελέτη τῶν Θ. Γραφῶν, πίστη, ταπείνωση, φιλαδελφία, ὑποταγή, κόπος, κακοπάθεια, ἀγάπη, καλωσύνη, κοσμιότητα, φῶς, πὺ εἶναι ὁ Κύριος. Ἐκείνων πὺ δὲν παράγουν καρπὸ ζωῆς σημάδια εἶναι: ἀφροντισιά, μετεωρισμός, περίεργο βλέμμα, ἀπροσεξία, γογγυσμός, κουφότητα, πολυφαγία, ὀργή, θυμός, καταλαλιά, ἐπαρση, ἀκαιρολογία, ἀπιστία, ἀκαταστασία, λησμοσύνη, ταραχή, αἰσχροκέρδεια, φιλαργυρία, ἀκαιρο γέλιο, ἐπιδίωξη δόξας καὶ σκότος, πὺ εἶναι ὁ σατανᾶς.

3 Κατὰ θεία Οἰκονομία, δὲν παραπέμφθηκε εὐθὺς ὁ πονηρὸς στὴ γέεννα, πὺ μόνος του διάλεξε, ἀλλὰ ἀφέθηκε γιὰ δοκιμασία καὶ ἐλεγχὸ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ αὐτεξουσίου του. Καὶ αὐτὸ γιὰ νὰ κάνει χωρὶς νὰ τὸ θέλει πὺ ἀξιους μὲ τὴν ὑπομονή τους τοὺς Ἅγιους καὶ νὰ γίνει γι' αὐτοὺς αἷτιος μεγαλύτερης δόξας, τὸν ἑαυτὸ του δὲ νὰ κάνει ἀξιώτερο τῆς κολάσεως.

4 Ἀφοῦ ἐξαπάτησε ὁ διάβολος τὸν Ἀδὰμ καὶ κυριάρχησε πάνω του, τοῦ ἀφαίρεσε τὴν ἐξουσία καὶ ὀνομάστηκε ὁ ἴδιος «ἄρχοντας τοῦ κόσμου τούτου»... Ἀρχόντας ὁμοῦς τοῦ κόσμου τούτου καὶ κύριος τῶν ὀρατῶν ἀρχικὰ ἦταν ὁ ἀνθρωπος, ὀρισμένος ἀπὸ τὸν Κύριο. Γιατὶ οὔτε ἡ φωτιά τὸν ἐκαιγε, οὔτε τὸ νερὸ τὸν ἐπνιγε, οὔτε τὰ θηρία τὸν ἐτρωγαν, οὔτε καὶ τὸ φίδι τὸν ἐφόβιζε. Ἀφοῦ ὁμοῦς ὑποχώρησε στὴν ἀπάτη τοῦ διαβόλου, παρέδωσε σ' αὐτὸν τὴν ἀρχή πὺ εἶχε. Ἀπ' αὐτὴ τὴν αἰτία μάγοι καὶ ἀγῦρτες μὲ διαβολικὴ ἐνέργεια καὶ κατὰ παραχώρηση τοῦ Θεοῦ γίνονται θαυματοποιοί. Δηλαδὴ ἐξουσιάζουν φαρμακερὰ φίδια καὶ ἀψηφοῦν τὸ νερὸ καὶ τὴ φωτιά (πυροβά-

τες), ὅπως οἱ σύντροφοι τοῦ Ἰαννῆ καὶ Ἰαμβρῆ, πὺ ἀντιτάχθηκαν στὸν Μωϋσῆ, καὶ ὅπως ὁ μάγος Σίμων, πὺ ἀντιτάχθηκε στὸν Ἀπόστολο Πέτρο...

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 10ον

1 Νομίζω ὅτι, ὅταν ὁ διάβολος εἶδε τὴν προπρωτικὴ δόξα τοῦ Ἀδὰμ νὰ λάμπει ἐξ ἴσου στὸ πρόσωπο τοῦ Μωϋσῆ, θὰ πληγώθηκε πολὺ, βλέποντας σ' αὐτὸ τὴν ἀπόδειξη γιὰ τὴν κατάργηση τῆς βασιλείας του. «Ὁ θάνατος βασίλευσε ἀπὸ τὸν Ἀδὰμ μέχρι τὸν Μωϋσῆ, ἀκόμη καὶ σ' αὐτούς, πὺ δὲν ἀμάρτησαν», γράφει ὁ Ἀπόστολος. Γιατὶ μοῦ φαίνεται ὅτι τὸ λαμπρὸ πρόσωπο τοῦ Μωϋσῆ ἦταν τύπος καὶ ὑπόδειγμα τοῦ πρώτου ἀνθρώπου, πὺ ἐπλασε ὁ Θεός. Αὐτὴ λοιπὸν τὴ λαμπρότητα τὴ φοροῦν ἀπὸ τώρα οἱ ἀληθινοὶ Χριστιανοί. Ὄποτε καταργεῖται μέσα τους ὁ θάνατος, δηλ. τὰ πάθη ἀτιμίας, ἐπειδὴ καθίστανται ἀνενέργητα, καθὼς οἱ ψυχές τους ἐλλάμπονται (=φωτίζονται) ἀπὸ τὴ λαμπρότητα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μ' αἴσθηση καὶ πληρότητα. Κατὰ δὲ τὴν ἀνάσταση θὰ καταργηθεῖ τελείως ὁ θάνατος!!!

2 Ὁ διάβολος ἐξαπάτησε τὸν Ἀδὰμ μὲ τὴ γυναῖκα, δηλ. μὲ κάτι ὁμοίό του, καὶ τοῦ ἀφαίρεσε τὴ λαμπρότητα μὲ τὴν ὁποία τὸν εἶχε ντύσει ὁ Θεός. Κι' ἔτσι βρέθηκε γυμνὸς καὶ εἶδε τὴν ἀσχημοσύνη του, τὴν ὁποία προτύτερα δὲν ἐβλεπε, ἐπειδὴ δὲν εἶχε τὸ φρόνημα νὰ ἐντρυφᾷ στὰ οὐράνια κάλλη. Γιατὶ μετὰ τὴν παράβαση τὰ νοήματά του ἐγιναν γήινα καὶ χαμηλά... Γι' αὐτὸ καὶ τοῦ κλείστηκε ὁ Παράδεισος. Εἶναι κάτι

πού συμβαίνει σὲ κάθε ψυχὴ. Τί; Γύρω ἀπὸ τὴν καρδιὰ ἀπλώνεται τὸ κάλυμμα τοῦ σκότους —τὸ κοσμικὸ πνεῦμα— πὺν δὲν ἀφήνει οὔτε τὸ νοῦ νὰ πλησιάσει τὸ Θεό, οὔτε τὴν ψυχὴ νὰ προσευχηθεῖ ἢ νὰ πιστέψει ἢ ν' ἀγαπήσει τὸν Κύριο, ὅπως πρέπει. Ἐτσι ἡ πείρα μᾶς δίδαξε ὅτι, ὅπου ὑπάρχει ἐπίμονη προσευχή, ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ ὀρμητικὴ ἐπίθεση τῶν ὀργάνων τοῦ σκότους.

3 Ραβδὶ παιδαγωγικὸ εἶναι ὁ ἄρχοντας τοῦ κόσμου τούτου σ' ἐκείνους πὺν εἶναι πνευματικὰ νήπια. Σ' αὐτοὺς προξενεῖ μεγάλη δόξα καὶ περισσότερη τιμὴ μὲ τις θλίψεις καὶ τοὺς πειρασμούς. Ἀπ' αὐτὰ δηλαδὴ ἀποκοτῶν αὐτοὶ καὶ τὴν τελειότητα. Στὸν ἑαυτὸ του ὁμῶς ἐτοιμάζει περισσότερη καὶ σκληρότερη κόλαση. Μέσω τοῦ διαβόλου οἰκονομεῖται ἓνα πολὺ μεγάλο Θεῖο σχέδιο καὶ ὅπως εἶπε κάποιος, τὸ κακὸ συνεργεῖ στὸ ἀγαθό, μὲ ὅχι βέβαια καλὴ προαίρεση. «Σ' αὐτοὺς πὺν ἀγαποῦν τὸ Θεό, ὅλα συνεργοῦν στὸ ἀγαθό», λέει καὶ ὁ Ἀπόστολος.

4 Ἐπειδὴ καὶ ὁ διάβολος εἶναι δοῦλος καὶ κτίσμα τοῦ Θεοῦ, δὲν πειράζει κατὰ τὴν κρίση του, οὔτε ἐπιφέρει θλίψεις ὅσο θέλει, ἀλλ' ὅσο τοῦ ἐπιτρέψει ὁ Θεὸς νὰ παραχωρήσει. Γιατὶ ὁ Κύριος γνωρίζει τίς δυνάμεις τοῦ καθένα μας καὶ ἀνάλογα παραχωρεῖ τὴ δοκιμασία. Τοῦτο μᾶς βεβαιώνει καὶ ὁ Ἀπόστολος, λέγοντας: «Ὁ Θεὸς κρατᾷ τίς ὑποσχέσεις του καὶ δὲν θ' ἀφήσει νὰ δοκιμάσετε πειρασμό, πὺν νὰ ξεπερνᾷ τίς δυνάμεις σας, ἀλλὰ, ὅταν ἔρθει ὁ πειρασμός, θὰ δώσει μαζί καὶ τὴ διέξοδο, ὥστε νὰ μπορέσετε νὰ τὸν ὑπομείνετε».

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 11ον

1. Ἐκεῖνος πὺν ζητάει καὶ χτυπάει τὴ θύρα καὶ ζητάει μέχρι τέλους, σύμφωνα μὲ τὸ λόγο τοῦ Κυρίου, ἐπιτυγχάνει τὰ αἰτήματά του. Γιατὶ εἶναι ἀψευδὴς Ἐκεῖνος, πὺν εἶπε: «Κάθε τι πὺν θὰ μοῦ ζητήσετε στὴν προσευχὴ μὲ πίστη, θὰ τὸ λάβετε». Ἄν, ἀκόμη καὶ ἓνα ποτήρι νερὸ κρῦο πὺν δίνουμε, δὲν μένει χωρὶς μισθό, πόσο περισσότερο δὲν θὰ δώσει ὁ Θεὸς ὅ,τι ὑποσχέθηκε σ' ἐκείνους, πὺν εἶναι προσηλωμένοι σ' Αὐτὸν μέρα καὶ νύκτα καὶ Τὸν παρακαλοῦν;

2. Σ' ἐκείνους πὺν λένε ὅτι ἔρχεται μέρα πὺν καὶ μῖσος ἔχω κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου κ.ἄ.π. χωρὶς νὰ τὸ θέλω, πρέπει νὰ εἰπωθοῦν τὰ ἐξῆς: Ὁλος ὁ ἀγώνας καὶ ἡ ἐπιμέλεια τοῦ ἀνθρώπου ἄς εἶναι ν' ἀντιστέκεται στὸν πονηρὸ καὶ στοὺς πονηροὺς λογισμούς. Καὶ ὅπως τὸ σίδηρο καθαρίζεται ὅταν πυρώνεται καὶ σφυροκοπιέται, ἔτσι καὶ ἡ ψυχὴ καθαρίζεται ἀπὸ κάθε πάθος καὶ κάθε ἁμαρτία ὅταν πυρώνεται καὶ χτυπιέται ἀπὸ τὸ ἀγαθὸ Πνεῦμα μὲ τ' Ἀχραντα Μυστήρια.

3. Ὅπως τὸ σιτάρι, πὺν εἶναι σπαρμένο στὸ ἴδιο χωράφι, δίνει διαφορετικοῦ μεγέθους στάχυα. Μαζεύεται ὁμῶς κι' ἀποθηκεύεται στὴν ἴδια ἀποθήκη. Ἐτσι καὶ στὴν ἀνάσταση τῶν νεκρῶν θὰ ὑπάρχει διαφορὰ στὴ δόξα ἐκείνων πὺν θ' ἀναστηθοῦν, ἀνάλογα μὲ τὴ μέθεξη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πὺν θὰ ἔχει κατοικήσει σ' αὐτοὺς ἀπὸ τούτῃ τὴ ζωὴ. Αὐτὸ φανερῶνει καὶ τὸ «Ἀστὲρι ἀπὸ ἀστὲρι διαφέρει στὴ λάμψη», πὺν γράφει ὁ Ἀπόστολος.

4. Τοῦτο μόνο νὰ φροντίζει ὁ καθένας μας, ἀφοῦ γεννηθεῖ ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, νὰ ξεπλυθεῖ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, πὺ βρίσκεται μέσα του. Καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ προχωρεῖ πρὸς τὴν τελειότητα μὲ συνεργὸ πάντοτε τὴ χάρη τοῦ Κυρίου.

5. Ὁ Κύριος δὲν δίνει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα καὶ τὴ χάρη του γιὰ νὰ περιπέσει κανεὶς σὲ ἁμαρτίες. Οἱ ἄνθρωποι μόνοι τους γίνονται αἴτιοι τῶν κακῶν στοὺς ἑαυτοὺς τους, γιατί δὲν ἀκολουθοῦν τὴ Χάρη καὶ κυριεύονται ἀπὸ τὸν σατανᾶ. Ἐξ ἄλλου, ἂν δὲ δώσει ὁ ἄνθρωπος ἀφορμὴ στὸ σατανᾶ, δὲν μπορεῖ αὐτὸς νὰ κυριαρχήσει πάνω του μὲ τὴ βία. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο κανεὶς δὲν εἶναι μὲ βεβαιότητα τοῦ Χριστοῦ ἢ τοῦ σατανᾶ. Ἀλλά, ἂν παραμείνει μὲ τὴ χάρη ὡς τὸ τέλος, πηγαίνει μὲ τὸ μέρος τοῦ Χριστοῦ, διαφορετικὰ πηγαίνει μὲ τὸ σατανά. Γιατί, ἂν εἶτε ὁ Κύριος εἶτε ὁ σατανᾶς ἔπαιρναν μαζί τους τὸν ἄνθρωπο μὲ τὴ βία, αὐτὸς δὲ θὰ ἦταν αἴτιος οὔτε στὴν κόλαση νὰ ριχτεῖ, οὔτε τὸν Παράδεισο νὰ κερδίσει.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 12ον

1. Ὅπως κάποιος, πὺ θέλει νὰ βεβαιωθεῖ γιὰ τὴ σωφροσύνη τῆς γυναίκας του, πηγαίνει σ' αὐτὴν νύχτα σὰν ξένος, καὶ ἂν δεῖ ὅτι τὸν διώχνει, χαίρεται πὺ εἶναι ἀπλησίαστη καὶ τὴν ἐπιδοκιμάζει. Ἔτσι πρέπει κι' ἐμεῖς νὰ εἴμαστε ἐπιφυλακτικοὶ κατα τὶς ἐπισκέψεις τῶν νοερῶν δυνάμεων. Γιατί, ὅπως λέει ὁ Ἀπόστολος, γνωρίζει ὁ σατανᾶς νὰ μετασχηματίζεται σὲ φωτεινὸ ἄγγελο γιὰ νὰ ἐξαπατήσῃ. Ἀλλά, κι' ἂν παρουσιασθεῖ μὲ λαμπρὴ ἐμφάνιση, δὲν μπορεῖ νὰ

δώσει ἀγαθὴ ἐνέργεια, ἀλλὰ ταραχὴ, καὶ ἀπὸ αὐτὸ φανερώνεται τὸ ψεύτικο προσωπεῖο του. Οὔτε δηληδὴ ἀγάπη στὸ Θεὸ ἢ στὸν πλησίον, οὔτε πραότητα, οὔτε ταπείνωση, οὔτε χαρὰ, οὔτε εἰρήνη, οὔτε καθαρότητα λογισμῶν, οὔτε μῖσος τοῦ κόσμου, οὔτε ἀνάπαυση πνευματικὴ, οὔτε ἐπιθυμία τῶν οὐρανίων, οὔτε καὶ νὰ καταστεῖλει τὶς ἡδονὲς καὶ τὰ πάθη. Ὅλα αὐτὰ εἶναι φανερά ἐνεργήματα τῆς Θείας Χάρης. Ἀντίθετα ἡ ἔπαρση καὶ ἡ ὑψηλοφροσύνη εἶναι τὰ χαρίσματα τοῦ σατανᾶ. Ἀπὸ τὴν ἐνέργεια λοιπὸν θὰ καταλάβεις ἂν τὸ φῶς πὺ ἔλαμψε στὴν ψυχὴ σου εἶναι ἀπὸ τὸ Θεὸ ἢ ἀπὸ τὸν σατανᾶ. Ἔτσι καὶ ἡ ψυχὴ μπορεῖ νὰ διακρίνει τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τὰ φαντάσματα τοῦ σατανᾶ, ἂν ἔχει δυνατὴ διάκριση.

2. Ἐκεῖνος πὺ θέλει νὰ μπεῖ ἀπὸ τὴ στενὴ πύλη στὸ σπῖτι τοῦ ἰσχυροῦ διαβόλου καὶ ν' ἀρπάξῃ τὰ σκεύη του, δὲν πρέπει νὰ ἐπιθυμεῖ τὴ μαλθακότητα, ἀλλὰ νὰ θυμᾶται πάντοτε Ἐκεῖνον, πὺ εἶπε ὅτι «σάρκα καὶ αἷμα δὲ θὰ κληρονομήσουν τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ». Πῶς πρέπει νὰ ἐνδυναμωθοῦμε ἀπὸ τὸ Πνεῦμα; Ὁ Ἀπόστολος λέει «ὅτι ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ θεωρεῖται μωρία ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους». Ἐπίσης καὶ ὁ Προφήτης λέει «Εἶδα τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ μορφή του ἦταν χωρὶς καμμιὰ τιμὴ, καταφρονημένη ὅσο κανενὸς ἄλλου ἀνθρώπου». Πρέπει λοιπὸν ἐκεῖνος πὺ θέλει νὰ γίνῃ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, νὰ ὑποστεῖ πρῶτα τὴν ἴδια ταπείνωση, νὰ θεωρηθεῖ μωρὸς καὶ ἄτιμος, νὰ μὴ ἀποστρέφει τὸ πρόσωπό του ἀπὸ φτυσίματα, νὰ μὴ κυνηγάει οὔτε δόξα, οὔτε ὁμορφιὰ ἢ κάτι παρόμοιο αὐτοῦ τοῦ κόσμου, νὰ μὴ ἔχει πὺ νὰ γείρει τὸ κεφάλι του, νὰ ὀνειδίζεται καὶ νὰ ἐξουθενώ-

νεται, νὰ τὸν ἔχουν ὅλοι στὴν περιφρόνηση καὶ τὸν παραγκωνισμό, ν' ἀντιμετωπίζει κρυφὸ καὶ φανερὸ πόλεμο. Καὶ τότε ὁ ἴδιος ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, Ἐκεῖνος ποὺ εἶπε· «Θὰ κατοικήσω μέσα σας καὶ θὰ βαδίσω μαζί σας», θὰ φανερωθεῖ στὴν καρδιά του καὶ θὰ τοῦ δώσει δύναμη καὶ ἰσχύ, ὥστε νὰ δέσει τὸν ἰσχυρὸ καὶ ν' ἀρπάξει τὰ σκεύη του, καὶ νὰ πατήσει πάνω στὴν ἀσπίδα καὶ στὸ βασιλίσκο, καὶ πάνω σὲ σκορπιούς καὶ φίδια.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 13ον

1. Δὲν εἶναι μικρὸς ὁ ἀγώνας ποὺ χρειάζεται γιὰ νὰ συντρίψουμε τὸ θάνατο. Λέει βέβαια ὁ Κύριος· «Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι μέσα σας», βρίσκεται ὁμοῦ καὶ ὁ θάνατος μέσα μας, ποὺ μᾶς πολεμᾷ καὶ μᾶς αἰχμαλωτίζει. Ἄν νικήσουμε σ' αὐτὸν τὸν πόλεμο, θὰ φύγει κάθε πόνος, λύπη καὶ στεναγμὸς καὶ ἡ ἔρημος καρδιά θὰ γεμίσει πηγὲς ὑδάτων. Ὁ Προφήτης μᾶς πληροφορεῖ· «Ἐγὼ θὰ δώσω νερὸ σ' ἐκείνους, ποὺ βαδίζουν στὴν κατὰ ξερὴ ἔρημο καὶ διψοῦνε». Καὶ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος μᾶς λέει· «Ὅποιος πίνει ἀπὸ τὸ νερό, ποὺ ἐγὼ θὰ τοῦ δώσω, δὲ θὰ διψήσει στὸν αἰῶνα»...

2. Ἡ ψυχὴ ποὺ κυριεύεται ἀπὸ τὴν ἀκηδία (=ἀφροντισία) κατέχεται καὶ ἀπὸ τὴν ἀπιστία. Γι' αὐτὸ ἀναβάλλει ἀπὸ μέρα σὲ μέρα καὶ δὲ δέχεται τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Πολλὲς φορὲς μάλιστα δίνει φτερά στὸν ἑαυτὸ της μὲ ὄνειρα, γιὰ τὴν ἔχει κυριεύσει ἡ οἴηση, ἡ ὁποία εἶναι ἀναπηρία ψυχῆς, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ δεῖ τίς ἀδυναμίες της.

3. Ὅπως τὸ νεογέννητο βρέφος εἶναι εἰκόνα τοῦ τέλειου ἀνδρα, ἔτσι ἀκριβῶς καὶ ἡ ψυχὴ εἶναι εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ποὺ τὴν ἐπλασε. Ὅπως λοιπὸν τὸ παιδί ὅσο μεγαλώνει, τόσο γνωρίζει τὸν πατέρα του καὶ τὴν πατρικὴ περιουσία ποὺ μέλλει νὰ κληρονομήσει. Ἔτσι καὶ ἡ ψυχὴ πρὶν ἀπ' τὴν παρακοή, προσδεύοντας θὰ ἔφτανε στὰ μέτρα τῆς τελειότητος τοῦ Χριστοῦ μας. Ἀφοῦ ὁμοῦ παρήκουσε, ἀπεμακρύνθηκε ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ σκοτίστηκε καὶ πλανήθηκε μακριὰ ἀπὸ τὸ Θεό. Ὁ Θεὸς ὁμοῦ δὲν ἔπαυσε νὰ τὴν καλεῖ κοντὰ Του ἄλλοτε μὲ τοὺς προφῆτες καὶ ἄλλοτε μὲ τὸν ἐρχομό Του στὴ γῆ. Χάριν τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου ὑπομένει ὀνειδισμούς, ὕβρεις, ραπίσματα καὶ τέλος σταυρικὸ θάνατο. Γιὰ νὰ μᾶς ὑποδείξει ποιά διάθεση νὰ ἔχουμε σ' ἐκείνους ποὺ μᾶς ὀνειδίζουν καὶ ἐξευτελίζουν ἢ ἐπιδιώκουν καὶ τὸ θάνατό μας ἀκόμη. Νὰ γίνουμε δηλαδὴ σὰν κουφοὶ καὶ ἄλαλοι, παρακαλώντας τὸν Κύριο· «νὰ μᾶς καθαρῇ ἀπὸ τὰ κρυμμένα πάθη μας», ὅποτε θὰ γίνουμε ἁμεμποτοί. Τότε θὰ βροῦμε Ἐκεῖνον καὶ θὰ βροῦμε τὴν αἰώνια ἀνάπαυση μαζί μὲ τὸν Χριστὸν μας.

4. Ἄν θέλεις ν' ἀποκτήσεις, ἄνθρωπε, τὴ δόξα, ποὺ εἶχες στὴν ἀρχὴ καὶ ποὺ χάθηκε κάνε τὸ ἐξῆς: Ὅπως παραμέλησες τίς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ ὑπέκυψες στὶς συμβουλὰς τοῦ σατανᾶ, ἔτσι τώρα νὰ ἐπιστρέψεις στὸν Κύριο, ὅποτε μὲ πολὺ κόπο καὶ ἰδρώτα θὰ πάρεις πίσω τὸν πλοῦτο σου. Ὅποιος λοιπὸν νοιάζεται γιὰ τὴν ψυχὴ του, πρέπει νὰ βιάζει τὸν ἑαυτό του νὰ διατηρήσει τὸ ναὸ τοῦ Θεοῦ ἄσπιλο. Τότε ἐρχεται Ἐκεῖνος ποὺ ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ κατοικήσει μέσα μας καὶ θὰ περιπατήσουμε μαζί μας, ὅποτε ἡ ψυχὴ μας καταξιώνεται νὰ γίνῃ «ναὸς τοῦ Θεοῦ».

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 14ον

1. Ὁ λόγος πού εἶπεν ὁ Θεὸς στὸν Κάϊν, ὅτι «ἡ ζωὴ σου στὴ γῆ θὰ εἶναι γεμάτη στεναγμούς, τρόμο καὶ ἀγωνία» ταιριάζει γιὰ ὅλους τοὺς ἁμαρτωλούς. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, θέλοντας νὰ δείξει ὅτι ἐκεῖνοι, πού ἀκολουθοῦν τὰ θελήματα τοῦ σατανᾶ, μοιάζουν τοῦ Κάϊν, ἔλεγε· «Ἐσεῖς θέλετε νὰ ἐκτελεῖτε τίς ἐπιθυμίες τοῦ πατέρα σας διαβόλου. Ἐκεῖνος ἦταν ἀνθρωποκτόνος ἀπὸ τὴν ἀρχὴ καὶ δὲ στάθηκε ποτὲ μέσα στὴν ἀλήθειαν»...

2. Μόνο οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι ἀδιαφοροῦν γιὰ τὴν ἀνθρώπινη δόξα καὶ τὴν περιφρονοῦν, ἐπειδὴ ἔχουν πληγωθεῖ καὶ ἐπιθυμοῦν ἄλλη δόξα... Γι' αὐτὸ καὶ ἐλευθερώνουν τὸν ἑαυτό τους ἀπὸ κάθε φιλία τοῦ κόσμου γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἔχουν μόνο τὸν θεῖο πόθο· στὴν καρδιά τους. Γιατί, ὅσοι θέλουν νὰ τρέξουν μ' ἀσφάλεια μέχρι τέλους τὸ δρόμο, δὲν ἀνέχονται ν' ἀναμείξουν ἄλλον ἔρωτα καὶ ἄλλη ἀγάπη μὲ ἐκείνη τὴν ἐπουράνια.

3. Ὅπως εἶναι μεγάλα κι ἀπερίγραπτα τ' ἀγαθὰ πού μᾶς ὑποσχέθηκε ὁ Θεός, ἔτσι χρειάζονται καὶ πολλοὺς κόπους καὶ ἀγῶνες. Εἶπεν ὁ Κύριος· «Ὅποιος θέλει νὰ μὲ ἀκολουθήσει, ἅς ἀπαρνηθεῖ τὸν ἑαυτό του, ἅς σηκώσει τὸ σταυρό του καὶ ἅς μὲ ἀκολουθεῖ». Οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι εἶναι τόσο ἀνόητοι, ὥστε θέλουν ν' ἀποκτήσουν τὴν οὐράνια βασιλεία καὶ νὰ κληρονομήσουν τὴν αἰώνια ζωὴ καὶ νὰ βασιλέψουν χωρὶς τέλος μαζί μὲ τὸ Χριστό μας, χωρὶς νὰ πάσουν νὰ ζοῦνε μὲ τὰ δικά τους θελήματα καὶ ν' ἀκολουθοῦνε αὐτά, πού εἶναι μάταια καὶ ὀλοφάνερα βλαβερά...

4. Αὐτοὶ πού παραμένουν μέχρι τὸ τέλος ἄπρωτοι, εἶναι ὅσοι μίσησαν ὅλες τίς ἐπιθυμίες τοῦ κόσμου καὶ τίς φαντασιώσεις τοῦ κόσμου καὶ τίς ἡδονὲς καὶ τίς κοσμικὲς ἀσχολίες. Ὡστε μὲ τὴ δική του θέληση ὁ καθένας διώχεται ἀπὸ τὴ βασιλεία. Ἐπειδὴ δὲν προτίμησε ἀληθινὰ τοὺς κόπους καὶ δὲν ἀπαρνήθηκε τὸν ἑαυτό του, ἀλλὰ θέλει μαζί μὲ τὸν Θεϊκὸ πόθο νὰ δοκιμάζει καὶ μερικὲς εὐχαριστήσεις αὐτοῦ τοῦ κόσμου.

5. Καὶ αὐτὲς οἱ καλὲς πράξεις ἀκόμη πολλὲς φορὲς γίνονται ἀπὸ κενοδοξία, ἢ ὅποια κρίνεται ἀπὸ τὸ Θεὸ ὅπως καὶ ἡ κλοπὴ, ἡ ἀδικία καὶ τ' ἄλλα ἁμαρτήματα. Γιατί λέει ἡ Γραφή· «Ὁ Θεὸς διασκόρπισε ὅστ' ἀνθρωπαρέσκων». Ὡστε καὶ μὲ τίς καλὲς πράξεις ἐπιδιώκει ὁ ἐχθρὸς νὰ ὑπηρετεῖται καὶ νὰ λατρεύεται...

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 15ον

1. Ἄν κάποιος δελεάζεται θεληματικὰ ἀπὸ κάτι πού ἀγαπάει, ἀποκαλύπτεται ὅτι δὲν παρέδωσε ἀκόμη ὅλη τὴν ἀγάπη του στὸ Θεό. Λόγου χάρι, ἀγάπησε ἕνα κτήμα ἢ χρήματα ἢ τὴν κοιλιοδουλεία ἢ νὰ χαρίζεται στίς ἁμαρτωλὲς σαρκικὲς ἐπιθυμίες ἢ στ' ἀξιώματα καὶ τίς τιμὲς τῶν ἀνθρώπων ἢ στὴν ὀργὴ καὶ μνησικακία καὶ λοιπὰ πάθη... Ἄλλος ἀφήνει τὸ νοῦ του νὰ τρέχει ἐδῶ κι ἐκεῖ ἢ κάνει τὸ δάσκαλο γι' ἀνθρώπινη δόξα ἢ εὐχαριστεῖται νὰ στολίζεται μ' ὠραῖα ἐνδύματα κ.λ.π. Γιατί, ὅποιο πάθος δὲν πολεμáει καὶ δὲν τοῦ ἀντιστέκεται, μ' αὐτὸ τὸ πάθος ὅπωςδὴποτε εὐχαριστεῖται. Καὶ αὐτὸ τὸ πάθος τὸν τραβάει πρὸς τὰ κάτω καὶ δὲν τὸν ἀφήνει ν' ἀνυψωθεῖ πρὸς τὸν Θεό.

2. Ἄς ὑποθέσουμε ὅτι πιάνει φωτιά τὸ σπίτι κάποιου. Ἐὰν θελήσει νὰ σώσει τὸν ἑαυτό του, θὰ φύγει γυμνός, ἀφήνοντας ὅλα νὰ καίγονται... Ἄλλος ὁμως προσπαθώντας νὰ περισώσει μερικά σκεύη τοῦ σπιτιοῦ, περικυκλώνεται ἀπὸ τὴ φωτιά καὶ καίγεται κι' αὐτός. Βλέπεις πῶς ἀπὸ τὴν προσήλωσή του σὲ κάτι κοσμικὸ χάνει κανεὶς καὶ τὴν ψυχὴ του καὶ τὸ σῶμα του;

3. Εἶναι λίγοι πράγματι ἐκεῖνοι, πού ἀπέκτησαν τὴν τέλεια ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ καὶ ἔχουν γιὰ μηδὲν ὅλες τις ἡδονὲς καὶ τις ἐπιθυμίες τοῦ κόσμου καὶ ὑπομένουν τοὺς πειρασμοὺς μὲ μακροθυμία. Οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι θέλουν νὰ πετύχουν τὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν χωρὶς κόπους καὶ ἰδρώτες. Μακαρίζουν βέβαια τοὺς ἁγίους, ἀλλὰ δὲν θέλουν νὰ μετέχουν στοὺς κόπους καὶ τὰ παθήματά τους. Ἀλλὰ γιὰ νὰ φανερωθεῖ ποιοὶ ἀγάπησαν ἀληθινὰ τὸν Κύριό τους, τοὺς στέλνει ὁ Θεὸς πειρασμοὺς καὶ δοκιμασίες, ὥστε δίκαια νὰ κληρονομήσουν τὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

4. Πρέπει νὰ γνωρίζεις ὅτι μέσα στὶς θλίψεις καὶ τὰ παθήματα, στὴν ὑπομονὴ καὶ τὴν πίστη εἶναι κρυμμένες αἱ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἐπίσης καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ ἀπόκτηση τῶν Οὐρανίων ἀγαθῶν. Τὰ ἴδια λέγει καὶ ὁ Ἀπόστολος: «Πρέπει νὰ περάσουμε πολλές θλίψεις, γιὰ νὰ μποῦμε στὴ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν». Καὶ ὁ Κύριος: «μὲ τὴν ὑπομονή σας θὰ σώσετε τίς ψυχές σας», καὶ «στὸν κόσμον θὰ ἔχετε θλίψεις».

5. Ὅσο ἀξιωθεῖ καθένας μας μὲ τὴν πίστη καὶ τὴν ἐπιμέλεια νὰ γίνῃ μέτοχος τοῦ Ἀγίου Πνεύματος,

τόσο ἐκείνη τὴ μέρα θὰ δοξασθεὶ καὶ τὸ σῶμα του. Ὅ,τι ἀποθησαυρίσαμε ἐδῶ στὴν ψυχὴ μας, αὐτὸ θὰ ἐκδηλωθεῖ καὶ στὸ σῶμα μας. Γιατὶ τότε θὰ δοξασθοῦμε μὲ τὸ ἄρρητο φῶς, πού ἔχουμε ἀπὸ τώρα μέσα μας, δηλαδὴ μὲ τὴ δύναμη τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, πού θὰ εἶναι τότε γι' αὐτοὺς ἔνδυμα, τροφή, ποτό, ἀγαλλίαση, χαρά, εἰρήνη, καὶ γενικὰ ζωὴ αἰώνια.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 16ον

1. Ὁ μακάριος Μωϋσῆς μὲ τὴ δόξα τοῦ Ἀγίου Πνεύματος πού ἔλαμπε στὸ πρόσωπό του, τὴν ὁποία κανεὶς ἄνθρωπος δὲν μπορούσε ν' ἀτενίσει, προτύπωσε πῶς θὰ δοξασθοῦν στὴν ἀνάσταση τῶν δικαίων τὰ σώματα τῶν Ἀγίων. Ὁ Μωϋσῆς ἔμεινε στὸ ὄρος 40 μέρες καὶ 40 νύχτες καὶ δὲν ἔφαγε οὔτε ἤπιε. Ἄρα δεχότανε κάποια τροφή πνευματικὴ! Αὐτὴν τὴν τροφή γεύονται ἀπὸ τώρα οἱ ἅγιες ψυχές ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα!

2. Ὅταν ἐπλασε ὁ Θεὸς τὸν Ἀδάμ, δὲν τοῦ ἔβαλε στὸ σῶμα φτερά, ὅπως στὰ πουλιά, ἀφοῦ ἔμελλε νὰ τοῦ δώσει στὴν ἀνάσταση τὰ φτερά τοῦ Ἀγίου Πνεύματος! Γιὰ νὰ ὑψώνεται μ' αὐτὰ καὶ ν' ἀρπάζεται, ὅπου θέλει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Αὐτὰ τὰ φτερά ἔχουν δοθεῖ ἀπὸ τώρα στὶς ψυχές τῶν ἁγίων καὶ τίς σηκώνουν ψηλὰ πρὸς τὸ Οὐράνιο φρόνημα. Μ' αὐτὴ τὴ σφραγίδα τοῦ Ἀγίου Πνεύματος θὰ τοὺς βάλῃ στὰ δεξιὰ Του, γιατί Τοῦ μοιάζουν καὶ εἶναι παιδιὰ Του καὶ θὰ εἶναι παντοτινὰ μαζὶ Του!

3. Θέλημα τῆς ψυχῆς εἶναι νὰ διατηρεῖ τὰ μέλη

τοῦ σώματος ἀμόλυντα. Ν' ἀποκλείσει τὸν ἑαυτοῦ τῆς ἀπὸ τοὺς περισπασμοὺς τοῦ κόσμου. Νὰ φυλάξει τὴν καρδιά ἀπὸ κάθε χαμερπῆ φροντίδα καὶ ἡδονή. Ὅποτε τοῦ προσφέρεται καὶ ἡ βοήθεια τῆς Θείας Χάριτος. Τί ὁμως νὰ κάνει ὁ Θεὸς σ' ἐκεῖνον. πὺ προσφέρει τὸν ἑαυτοῦ τοῦ στὸν κόσμο καὶ τρέχει πίσω ἀπὸ τίς ἡδονές του;

4. Οἱ πέντε Παρθένες πὺ ἀγρύπνησαν καὶ πῆραν μέσα στὴν καρδιά τους τὸ ξένο πρὸς τὴ φύση τους λάδι, δηλαδὴ τὴ Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μπόρεσαν νὰ μποῦν μαζί μὲ τὸν Νυμφίον στὸν νυμφῶνα. Οἱ ἄλλες δὲ μωρές, πὺ δὲν φρόντισαν ν' ἀποκτήσουν τὸ λάδι αὐτὸ τῆς ἀγαλλιάσεως μέσα στὶς καρδιές τους, ὅσο ἦταν ἀκόμη στὴ ζωὴ, κλείστηκαν ἔξω τοῦ νυμφῶνος τῆς Βασιλείας. Γιατὶ δὲν ἔδωκαν ὅλη τὴν ἀγάπη τους στὸν ἐπουράνιον Νυμφίον. Γιατὶ οἱ ψυχές πὺ ζητοῦν τὸν ἁγιασμὸ τοῦ Πνεύματος, πὺ εἶναι ξένος πρὸς τὴν ἀνθρώπινη φύση, ἀνάβουν ὅλη τὴν ἀγάπη τους γιὰ τὸ Χριστό, ἐκεῖ βαδίζουν, ἐκεῖ προσεύχονται, ἐκεῖ σκέφτονται, ἐκεῖ μελετοῦν καὶ ἔχουν ἀπομακρυνθεῖ ἀπ' ὅλα τὰ ἄλλα.

5. Ἡ κακία εἶναι κάτι τὸ ξένο γιὰ τὴν ἀνθρώπινη φύση, πὺ μὲ τὴν παράβαση τοῦ Ἀδὰμ δεχτήκαμε καὶ μὲ τὸν καιρὸ ἐγίνε δεύτερη φύση σὲ μᾶς. Ἐὰν δὲν διώξουμε ἀπὸ μέσα μας τὴν κακία μὲ πολλὴ προσευχή καὶ πίστη καὶ ἀποστροφή τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου, δὲν ἀποκτᾶμε τὴν ἀρχικὴ καθαρότητα καὶ δὲν μποροῦμε νὰ ἐπιτύχουμε τὴν Ἐπουράνια Βασιλεία.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 17ον

1. Παίρνει σῶμα ἀνθρώπινον ὁ ἀσώματος Κύριος

ἀπὸ ἀπειρὴ ἀγαθότητα καὶ μικραίνει –μπορεῖ νὰ πεῖ κανεῖς– τὸν ἑαυτοῦ Του ὁ μέγας καὶ ὑπερούσιος, γιὰ νὰ μπορέσει νὰ ἐνωθεῖ μὲ τίς ψυχές τῶν Ἁγίων καὶ τῶν Ἀγγέλων, ὥστε νὰ μπορέσουν καὶ αὐτές νὰ γίνουν μέτοχοι τῆς ἀθάνατης ζωῆς τῆς Θεότητάς Του. Καὶ ὅπως ἡ ψυχὴ πῆρε καὶ φόρεσε τὰ μέλη τοῦ σώματος, μάτια, αὐτιά κ.λ.π., κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο καὶ ἡ ἀγαθότητα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ παίρνει σῶμα κι' ἐνώνεται μὲ τίς πιστές καὶ ἀγαπητές σ' Αὐτὸν ψυχές καὶ γίνεται ἓνα Πνεῦμα μ' αὐτές, κατὰ τὸν Θεῖον Παῦλον. Ἔτσι γίνεται ψυχὴ στὴν ψυχὴ, ὑπόσταση στὴν ὑπόσταση, ὥστε μιὰ τέτοια ψυχὴ νὰ ζήσει καὶ νὰ ὑπάρξει μέσα στὴν Θεότητά Του, νὰ φτάσει στὴν ἀθάνατη ζωὴ καὶ ν' ἀπολαύσει ἀφθαρτὴ ἡδονὴ καὶ ἀνέκφραστη δόξα!...

2. Γιὰ τὴν ψυχὴ αὐτὴ ὁ Κύριος, ὅταν θέλει, γίνεται φωτιὰ καὶ κατακαίει κάθε κακὸ μέσα της. Ἄλλοτε γίνεται ἀνάπαυση ἀνείπωτη καὶ ἀνέκφραστη, κι' ἄλλοτε χαρὰ καὶ εἰρήνη, πὺ περιθάλλει καὶ περικυκλώνει τὴν ψυχὴ. Μόνο ν' ἀγωνίζεται κανεῖς, νὰ Τὸν ἀγαπάει καὶ νὰ Τὸν εὐχαριστεῖ καὶ θὰ δεῖ μὲ τὴν πείρα καὶ τὴν αἴσθησή του ὅτι ἄγγιξε ἀνεκλάλητα ἀγαθὰ, «πὺ μάτι δὲν τὰ εἶδε καὶ αὐτὶ δὲν τὰ ἄκουσε καὶ ἄνθρωπος δὲν τὰ διανοήθηκε». Ἔτσι τὸ Πνεῦμα Κυρίου γίνεται ἀνάπαυση, ἀγαλλίαση, τρυφή καὶ ζωὴ τῆς ψυχῆς, πὺ ἀναδεικνύεται ἀξία Του. Γιατὶ σωματοποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ Του καὶ τὸν κάνει πνευματικὴ τροφή, ἀλλὰ καὶ ἐνδυμα καὶ κάλλη ἀπερίγραπτα, γιὰ νὰ γεμίσει ἔτσι τὴν ψυχὴ πνευματικὴ χαρὰ. «Ἐγὼ εἶμαι –λέει– ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς». Καί: «Ὅποιος πίνει ἀπὸ τὸ νερὸ πὺ θὰ τοῦ δώσω, θ' ἀναβρύσει μέσα του μιὰ πηγὴ νεροῦ, πὺ θὰ δίνει αἰώνια ζωή».

3. Ἡ ψυχὴ πού ἀξιώθηκε νὰ δεχθεῖ ἑνοικὸ τῆς τῆν οὐράνια δύναμη καὶ τῇ θεϊκῇ ἐκείνῃ φωτιά. καὶ πού ἡ ἐπουράνια ἀγάπη τοῦ Ἀγίου Πνεύματος ἐνώθηκε μὲ τὰ μέλη τῆς, ἐλευθερώνεται ἐντελῶς ἀπὸ κάθε κοσμικὴ ἀγάπη. Ὁ σίδηρος καὶ ὁ χρυσός, ὅταν παραδοθῶν στὴ φωτιά, λειώνουν, ἀλλάζοντας τὴ σκληρὴ φύση τους σὲ μαλακὴ καὶ ἀποβάλλουν τὴ φυσικὴ τους σκληρότητα ἐξ αἰτίας τῆς δυνάμεως τῆς φωτιᾶς. Ἔτσι καὶ ἡ ψυχὴ πού δέχθηκε τὴν ἐπουράνια ἐκείνη φωτιά τῆς ἀγάπης τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, ἀποσύρεται ἀπὸ κάθε προσκόλλησιν στὸ κοσμικὸ πνεῦμα. Ἐλευθερώνεται ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς κακίας καὶ ἀποβάλλει τὴ φυσικὴ σκληρότητα τῆς ἁμαρτίας. Τὰ θεωρεῖ ὅλα μικρὰ καὶ ἄξια περιφρονήσεως. Λέω μάλιστα ὅτι ἡ ψυχὴ πού κυριεύθηκε ἀπ' αὐτὸν τὸν ἔρωτα καὶ τοὺς ἀδελφούς τῆς, ὅταν τὴν ἐμποδίζουν ἀπὸ τὴν θεϊκὴ ἀγάπη, τοὺς ἀπαρνεῖται!...

4. Ὁ Θεός, ἐπειδὴ εἶναι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος, μακροθυμεῖ, περιμένοντας τὴ μετάνοια τοῦ ἁμαρτωλοῦ, καὶ «γίνεται χαρὰ στὸν Οὐρανὸ γιὰ ἓνα ἁμαρτωλό, πού μετανοεῖ». Ὅταν ὁμως δὲν ὑπάρχει ἀληθινὴ μετάνοια καὶ πληθαίνει ἡ ἁμαρτία, τότε ἡ Θεία δίκη τοὺς ἐξαφανίζει ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. Κάτι τέτοιο συνέβη στὰ Σόδομα καὶ στὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα μὲ τὸν καταποντισμὸ τῶν Αἰγυπτίων. Γι' αὐτὸ καὶ ἀπὸ τὸν Ἰσραὴλ ἀφαίρεσε ὁ Θεός καὶ τὴν προφητεία καὶ τὴν ἱερωσύνη καὶ τὴ λατρεία καὶ τὰ ἐμπιστεύθηκε στὰ ἔθνη πού πίστεψαν, διότι καὶ τοὺς Προφῆτας καὶ τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ σὲ θάνατο παρέδωκαν.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 18ον

1. Ἄς προστρέξουμε μὲ προθυμία στὸ Δεσπότη

Χριστὸ πού μᾶς καλεῖ καί, ἀνοίγοντας σ' Αὐτὸν τὶς καρδιές μας, ἂς μὴ ἀπελπίζομαστε γιὰ τὴ σωτηρία μας. Ὁ ἐχθρὸς τῆς ψυχῆς μας, θυμίζοντάς μας περασμένες ἁμαρτίες, μᾶς ἀνοίγει τὸ δρόμο πρὸς τὴν ἀπόγνωσιν. Ὁ Κύριος, πού θεράπευσε καὶ θεραπεύει τόσες ἀσθένειες τοῦ σώματος, δὲν θὰ θεραπεύσει καὶ τὴν ἀθάνατη ψυχὴ, πού κυριεύθηκε ἀπὸ τὴν ἀσθένεια τῆς πολύμορφης ἁμαρτίας; Γιατὶ δικά Του εἶναι τὰ λόγια: «Ὁ οὐράνιος Πατέρας μου δὲν θ' ἀποδώσει δικαιοσύνη σ' ἐκείνους πού φωνάζουν σ' Αὐτὸν νύχτα-μέρα». Καὶ «Αἰτεῖτε, καὶ θὰ σᾶς δοθεῖ· ζητᾶτε, καὶ θὰ βρεῖτε· χτυπᾶτε, καὶ θὰ σᾶς ἀνοίξει ἡ θύρα». Μονάχα ἐμεῖς νὰ προσηλωθοῦμε στὸν Κύριο, ἀπομακρυνόμενοι μ' ὅλην μας τὴ δύναμη ἀπὸ κάθε τι, πού εἶναι καὶ λέγεται **ἁμαρτία**.

2. Ἕνας βαριὰ ἄρρωστος, πού δὲν μπορεῖ νὰ φάει φαγητὸ ἢ νὰ πιεῖ νερό, ἀπελπίζεται καὶ τὸν κλαίνει οἱ συγγενεῖς του. Ἔτσι καὶ ὁ Θεός καὶ οἱ Ἄγγελοι λυποῦνται καὶ θρηνοῦν γιὰ τὶς ψυχές, πού δὲν μποροῦν νὰ πάρουν τὴν ἐπουράνια τροφή (=Θ. Κοινωνία). Ἄν λοιπὸν ἐγινε θρόνος τοῦ Θεοῦ, ἂν ἡ ψυχὴ σου ἐγινε ὅλη πνευματικὸς ὀφθαλμὸς κι' ὅλη Φῶς. Ἄν τράφηκες μὲ τὴν τροφή ἐκείνη τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, ἂν πίνεις ἀπὸ τὸ ζωντανὸ νερὸ καὶ ἀπὸ τὸ πνευματικὸ κρασί πού εὐφραίνει τὴν καρδιά. Ἄν ἡ ψυχὴ σου φόρεσε τὰ ἐνδύματα τοῦ ἀνεκφράστου φωτός. Ἄν ὁ ἐσωτερικὸς σου ἄνθρωπος ἔλαβε πείρα καὶ βεβαιότητα ὅλων αὐτῶν, τότε ζεῖς ἀπὸ τώρα τὴν πραγματικὴ αἰώνια ζωὴ καὶ ἀναπαύεσαι ἀπὸ τώρα μαζί μὲ τὸ Δεσπότη Χριστὸ! Ἄν ὁμως ἀκόμη δὲν τὰ ἔλαβες αὐτά, οὔτε τὰ ἔκανες κτῆμα σου, νὰ κλαῖς θερμὰ καὶ νὰ ὀδύρεσαι, πού δὲν ἀπέκτησες ἀκόμη αὐτὸν τὸν

πλοῦτο καὶ νὰ παρακαλεῖς ἀδιάκοπα τὸν Κύριο γιὰ τὴ φτώχεια σου. Γιατὶ λέει ὁ Κύριος· «Καθένας ποὺ ζητᾷ εὐρίσκει· καὶ ὁποῖος κτυπᾷ θὰ τοῦ ἀνοίχτῃ ἡ θύρα».

3. Ἄν τὸ λάδι ἐκεῖνο τῶν προφητῶν ἔδινε τὸ βασιλικὸ ἀξίωμα, πόσο περισσότερο ἐκεῖνοι ποὺ χρίονται στὸν ἐσωτερικὸ ἄνθρωπο μὲ τὸ ἀγιαστικὸ λάδι τῆς ἀγαλλιᾶσεως καὶ δέχονται τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, θὰ φτάσουν τὰ μέτρα τῆς τελειότητος καὶ θὰ κληρονομήσουν τὴ Βασιλεία τοῦ Πανβασιλέως Χριστοῦ! Γιατὶ λόγῳ τοῦ ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύματος ποὺ πῆραν εἶναι σίγουρες οἱ ἐλπίδες τους, ὅτι θὰ συμβασιλεύσουν μὲ τὸ πανβασιλέα Χριστό! Διότι ἀπὸ τούτῃ τῇ ζωῇ δοκίμασαν μέσα τους τὴν ἡδονὴ καὶ τὴ Χάρη τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Οἱ τέτοιοι ἄνθρωποι ἀρπάζονται ἀπὸ τώρα νοερὰ σ' ἐκεῖνον τὸν αἰῶνα καὶ βλέπουν τὰ κάλλη καὶ τὰ θαύματά του· μὲ τίς ἄδυτες λάμψεις τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 19 ον

1. Μερικοὶ ἐπαναπαύονται, ὅτι ἔχουν τόση Χάρη Θεοῦ μέσα τοὺς, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ συγκρατοῦν τὸν ἑαυτὸ τους καὶ νὰ μὴ τοὺς νικᾷ ἡ ἁμαρτία ποὺ κατοικεῖ μέσα τους. Κι' ἔτσι συμβαίνει, τώρα νὰ ἔχουν προσευχὴ νηφάλια καὶ ἀνάπαυση, ἔπειτα νὰ ἐνεργοῦνται ἀπὸ ἀκάθαρτους λογισμοὺς καὶ νὰ δελεάζονται ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ἐνῶ ἔχουν μέσα τους τὴ Χάρη. Ἔτσι οἱ ἐπιπόλαιοι, ὅταν ἐννοίωσαν μέσα τους τὴν ἐνέργεια τῆς Θείας Χάριτος, νόμισαν ὅτι ἐλευθερώθηκαν γιὰ πάντα ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ἐνῶ οἱ διακριτικοὶ καὶ νουνεχεῖς δὲν θ' ἀργήθουν ὅτι, καὶ ὅταν κα-

τοικεῖ μέσα τους ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ πάλι ταραζο-
νται ἀπὸ αἰσχροὺς καὶ ἄτοπους λογισμοὺς.

2. Ὅπως εἶναι ἀδύνατο χωρὶς μάτια ἢ γλῶσσα, αὐ-
τιὰ καὶ πόδια, νὰ βλέπει κανεὶς ἢ νὰ μιλάει, ἢ ν'
ἀκούει ἢ νὰ περπατάει, ἔτσι ἐπίσης εἶναι ἀδύνατο
χωρὶς τὸ Θεὸ καὶ τὴ Θεϊκὴ ἐνέργεια νὰ γίνῃ κανεὶς
κοινωνὸς τῶν Θείων μυστηρίων καὶ νὰ γνωρίσει τὴ
σοφία τοῦ Θεοῦ ἢ ν' ἀποκτήσῃ τὸν πλοῦτο τοῦ
Ἁγίου Πνεύματος. Ἔτσι οἱ δοῦλοι τοῦ Θεοῦ καταρ-
τίζονται συνεχῶς μὲ τὴ Θεϊκὴ γνώση καὶ μὲ τὴ Χάρη
τοῦ Θεοῦ.

3. Καταλήγοντας λέω ὅτι καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ Ἀπό-
στολοι, ποὺ ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ τὴ Χάρη τοῦ Ἁγίου
Πνεύματος, δὲν ἦσαν ὁλότελα ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ
φροντίδες. Ἀλλὰ μαζὶ μὲ τὴν ἀγαλλίαση καὶ τὴν
ἀνέκφραστη χαρὰ εἶχαν καὶ κάποιο φόβο. Γιατὶ ὁ
Κύριος καὶ ἀπὸ τοὺς τελείους ἀκόμη ζητεῖ νὰ εἶναι
τὸ θέλημα τῆς ψυχῆς στὴν ὑπηρεσία τοῦ Ἁγίου
Πνεύματος, ὥστε νὰ συμβαδίζουν καὶ τὰ δύο. «Μὴ
σβήνετε τὴν ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (Ἀπ.
Παῦλος). Τὸ νὰ μιλάει κανεὶς γιὰ τὴν ἀπάθεια καὶ
τὴν τελειότητα εἶναι εὐκολο. Δύσκολο ὅμως εἶναι τὸ
νὰ μάθει μὲ τὴν πείρα καὶ ἀληθινὰ πῶς κατορθώνεται
ἡ τελειότητα.

4. Ὅσοι λένε πνευματικὰ λόγια χωρὶς νὰ τὰ γεύο-
νται, τοὺς παρομοιάζω μὲ ἄνθρωπο πού, ἐνῶ δὲν ἔχει
φάει ποτὲ μέλι, προσπαθεῖ νὰ δώσῃ στοὺς ἄλλους νὰ
ἐννοήσουν τί εἶδους εἶναι ἡ γλυκύτητά του. Τέτοιοι
εἶναι πράγματι ὅσοι δὲν δοκίμασαν στὴν πράξη καὶ
μ' ἐσωτερικὴ πληροφῶρι τὰ σχετικὰ μὲ τὴν τελειό-
τητα καὶ τὸν ἀγιασμό καὶ τὴν ἀπάθεια καὶ θέλουν νὰ
μιλοῦν γι' αὐτὰ στοὺς ἄλλους. Κινδυνεύει δηλαδὴ

κάπως ὁ Χριστιανισμὸς λίγο-λίγο νὰ ξεφύγει ἀπὸ τὸν γεμάτο χαρὰ κι' εὐφροσύνη δρόμο του καὶ νὰ πέσει στὴν ἔρημο τῆς ἀθεΐας. Εἶναι δηλαδὴ ὁ Χριστιανισμὸς, σὰν νὰ δώσει κανεὶς σ' ἓνα διψασμένο ἕνα γλυκὸ ποτὸ καὶ νὰ τὸν κάνει, —ὄχι μόνο ἀπὸ τὴ δίψα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἡδονὴ τοῦ ποτοῦ— νὰ τὸ ἐπιθυμεῖ πὶο ἅπληστα!... Αὐτὰ ὅμως δὲν νοοῦνται μόνο μὲ λόγια χωρὶς πείρα, ἀλλὰ ἐπιτελοῦνται μὲ τὴ νοερὴ καὶ μυστικὴ ἐργασία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἔτσι λέγονται. Ἐτσι ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι σὰν φαγητὸ καὶ ποτό, πού, ὅσο περισσότερο τὸν γεύεται κανεὶς, τόσο ἀνάβει καὶ ἡ ἐπιθυμία του καὶ δὲν τὸν χορταίνει!

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 20ον

1. Ἅγιος εἶναι ἐκεῖνος, πού καθάρισε τελείως τὸν ἐσωτερικὸ του ἄνθρωπο. Κάποιος ἀδελφός, ἐνῶ προσευχόταν μαζί μὲ ἄλλους ἀδελφούς, αἰχμαλωτίσθηκε ἀπὸ τὴ θεία δύναμη, καὶ μὲ ἀρπαγὴ τοῦ νοῦ του εἶδε τὴν ἄνω Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰ ἐκεῖ φωτεινὰ κατοικητήρια καὶ φῶς ἄπειρο καὶ ἀνέκφραστο, καὶ ἄκουσε φωνή, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ τόπος τῆς ἀναπαύσεως τῶν δικαίων. Μετὰ ἀπ' αὐτὸ ὑπερηφανεύθηκε καί, νομίζοντας τὸν ἑαυτοῦ τοῦ σπουδαῖο, ἔπεσε σὲ βάθος ἁμαρτιῶν καὶ κυριεύτηκε ἀπὸ πολλὰ κακά. Ἄν λοιπὸν αὐτὸς ἔπαθε τέτοια, πῶς εἶναι δυνατόν ὁ καθένας νὰ λέει, «Ἀφοῦ νηστεύω καὶ ζῶ σὰν ξένος καὶ δίνω ἐλεημοσύνη καὶ ἔχω φυλαχθεῖ ἀπὸ πορνεία, κλοπὴ καὶ τὰ ὅμοια, ἄραγε εἶμαι ἅγιος; Γιατί τελειότητα δὲν εἶναι μόνον ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τὰ φανερά κακά, ἀλλὰ κυρίως ἡ κάθαρση τῆς διανοίας!

2. Ἄν λοιπὸν καθάρισες ὅλη τὴν ἀνομία, πού ἔχεις μέσα σου, καὶ ἀπέρριψες τὴν ἁμαρτία, τότε καυχῆσου γιὰ τὴν καθαρότητα πού σου ἔδωσε ὁ Θεός. Ἄν ὅμως ὄχι, τότε ταπεινώσου σὰν φτωχός παρακαλῶντας τὸ Χριστὸ νὰ σὲ καθάρισει ἀπὸ τὶς κρυφές ἁμαρτίες σου. Ἡ καθαρὴ καρδιά δὲν μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ διαφορετικὰ, παρὰ μόνο μέσω τοῦ Ἰησοῦ.

3. Ἄν ἀπέκτησες σοφία κοσμικὴ καὶ γήινες γνώσεις, ἀρνήσου τες. Ἄν στηρίζεσαι σὲ προτερήματα τῆς σάρκα, ταπεινώσε τὸν ἑαυτό σου καὶ μίκρυνέ τον. Γιατί μόνον ἔτσι θὰ μπορέσεις νὰ γίνεις μαθητὴς τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος. Καὶ σ' αὐτὴ θὰ βρεῖς τὴν ἀληθινὴ σοφία, ὄχι σὲ κομπὰ λόγια, ἀλλὰ στὴ δύναμη τοῦ Σταυροῦ, ἔχοντας ἐσωτερικὰ τὰ ἴδια ἐνεργήματα μ' ἐκείνους πού καταξιώθηκαν νὰ τὴν ἀποκτήσουν.

4. Κι' ἂν ἀκόμη ἔλαβες οὐράνια γεύση. Κι' ἂν ἀκόμη ἔγινες μέτοχος ἐκείνης τῆς σοφίας καὶ ἀπέκτησες ἀνάπαυση στὴν ψυχὴ σου, μὴν ὑπερηφανεύεσαι, μήτε νὰ ξεθαρρεύεις σὰν νὰ κατάρκτης ὅλη τὴν ἀλήθεια, γιὰ νὰ μὴν ἀκούσεις καὶ σὺ τὸ τοῦ Θεοῦ Παύλου· «Τώρα πλέον εἰσασθε χορτάτοι! Τώρα πλέον γίνετε πλούσιοι! Χωρὶς ἐμᾶς, κατακτήσατε τὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν!...». Ἀλλὰ κι' ἂν γεύθηκες τὰ οὐράνια, νὰ πιστεύεις ὅτι δὲν ἄγγιξες ἀκόμη τὸ Χριστό. Αὐτὸ τὸ φρόνημα νὰ κυριαρχεῖ μέσα στὴ διανοιά σου.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 21ον

1. Ὅπως ὁ πλεονέκτης, κι' ἂν μαζέψει ἀναρίθμητα

χρήματα, δὲν χορταίνει, ἀλλὰ μεγαλώνει ἡ ἐπιθυμία του γιὰ περισσότερα. Ἡ ὅπως ἐκεῖνος πὺ ἀπομακρύνεται ἀπὸ ἕνα ποτάμι μὲ γλυκύτατο νερὸ πρὶν ξεδιψᾷσει νοιώθει μεγαλύτερη δίψα. Ἔτσι καὶ στὸν καθένα μας ἡ γεύση τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχει κορεσμό ἢ τέλος. Ἀλλὰ ὅσο πλουτίζει κανεὶς μ' αὐτὸν τὸν πλοῦτο, τόσο νομίζει τὸν ἑαυτὸ του φτωχό. Οἱ Χριστιανοὶ δὲν θεωροῦν πολὺτιμη τὴ ζωὴ τους, ἀλλὰ νοιώθουν νὰ εἶναι ἕνα μηδενικὸ μπροστὰ στὸ Θεὸ καὶ θεωροῦν τὸν ἑαυτὸ τους δούλο ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Πολὺ χαίρεται ὁ Θεὸς καὶ ἀναπαύεται μ' αὐτὴν τὴν ψυχὴ γιὰ τὴν ταπείνωσή της. Ἄν λοιπὸν ἔχει κανεὶς κάποιο καλὸ ἢ καὶ εἶναι πνευματικὰ πλούσιος, νὰ μὴ νομίζει ὅτι εἶναι πνευματικὰ πλούσιος, νὰ μὴ νομίζει ὅτι εἶναι κάτι ἢ ἔχει κάτι. Γιατὶ ὁ Κύριος σιχαίνεται τὴν οἴηση. Καὶ αὐτὴ ἔχει διώξει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸν Παράδεισο μὲ τὸ «θὰ εἴστε σὰν θεοὶ» τοῦ σατανᾶ. Σκέψου ὅτι ὁ Κύριος καὶ Θεὸς σου Ἰησοῦς κένωσε τὸν ἑαυτὸ Του παίρνοντας δούλου μορφή καὶ σταυρώθηκε καὶ συγκαταριθμήθηκε μετὰ τῶν κακούργων. Ἄν ἔτσι ἔγινε μὲ τὸ Θεό, ἐσὺ τὸ σκουλήκι ὁ ἄνθρωπος, πὺ εἶσαι τελείως ἀκάθαρτος, πῶς ἔχεις μεγάλη ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτὸ σου καὶ ὑπερηφανεύεσαι; Ἄν ἔχεις λοιπὸν κάτι καλὸ, πὺ ἔλαβες ἀπὸ τὸ Θεὸ, νὰ λές: Ἀὐτὸ δὲν εἶναι δικό μου, ἀπὸ Ἄλλον τὸ πῆρα, καὶ ἂν Αὐτὸς θέλει, θὰ μοῦ τὸ πάρει πίσω. Ἔτσι κάθε καλὸ νὰ τὸ ἀποδίδεις στὸν Κύριο καὶ κάθε κακὸ στὸν ἑαυτὸ σου!

2. Ὁ Θησαυρὸς πὺ λέει ὁ Ἀπόστολος ὅτι τὸν ἔχουμε σὲ πῆλινα σκεῦη, εἶναι (νὰ πιστεύεις) ἡ ἁγιαστικὴ δύναμη τοῦ Πνεύματος, τὴν ὁποία ἀξιώθηκες νὰ λάβεις ἀπ' αὐτὴ ἀκόμη τὴ ζωὴ. Ἐκεῖνος λοιπὸν

πὺ βρῆκε καὶ κρατᾷ μέσα του τὸν ἐπουράνιο αὐτὸ θησαυρὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, μπορεῖ νὰ ἐργάζεται κάθε ἀρετὴ καὶ κάθε ἐντολὴ χωρὶς κόπους καὶ κούραση. Γιατὶ μόνο μὲ τὴ δύναμη καὶ τὴ Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος θὰ μπορέσουμε χωρὶς μόχθο καὶ ταλαιπωρία νὰ ἐργαζόμαστε τὸ σύνολο τῶν ἀρετῶν.

3. Ἐκεῖνοι πὺ ἔχουν τὸν Θεϊκὸ πλοῦτο τοῦ Πνεύματος μέσα τους, ὅταν μιᾶνε πνευματικὰ τὰ βγάζουν ἀπὸ τὸ θησαυρὸ πὺ ἔχουν μέσα τους. Ὅσοι ὅμως δὲν ἔχουν αὐτὸν τὸν Θεϊκὸ πλοῦτο μέσα τους προβάλλουν τὰ ξένα σὰν δικά τους κι' ἐμφανίζονται σὰν γονεῖς ξένων τέκνων. Γι' αὐτὸ, μὴ ἔχοντας δικό τους θησαυρὸ, δὲν μποροῦν καὶ τοὺς ἄλλους νὰ ὠφελοῦν καὶ τὸν ἑαυτὸ τους νὰ εὐφραίνουν μὲ τὴ διδασκαλία τους.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 22 ον

1. Ἐκεῖνοι, πὺ ἀξιώθηκαν νὰ γίνουν τέκνα Θεοῦ καὶ ἔχουν τὸν Χριστὸ μέσα τους, περιθάλλονται στὰ βάθη τῆς καρδιᾶς τους ἀπὸ τὴ Θεία Χάρη. Συμβαίνει δηλαδὴ καμμιά φορὰ οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, σὰν νὰ βρίσκονται σὲ βασιλικὸ δεῖπνο, νὰ εὐφραίνονται καὶ νὰ χαίρονται μὲ κάποια ἀνέκφραστη καὶ ἀνείπωτη ἀγαλλίαση. Καὶ ἄλλοτε, σὰν νεόνυμφοι νὰ νοιώθουν πνευματικὴ ἡδονή, ἐνῶ ἄλλοτε σὰν ἀσώματοι ἄγγελοι νὰ αἰσθάνονται τόση ἐλαφρότητα στὸ σῶμα τους, ὥστε νὰ νομίζουν ὅτι δὲν ἔχουν σῶμα. Καὶ ἄλλοτε πάλι, τὸ Πνεῦμα ἄναψε μέσα τους τόση ἀγάπη, ἐνωμένη μ' ἀνείπωτη ἡδονή, ὥστε ἂν ἦταν δυνατόν κάθε ἄνθρωπο νὰ τὸν ἀγκαλιάσουν, χωρὶς νὰ ξεχωρίζουν καλὸ ἢ κακὸ. Ἀλλοτε δὲ τόσο πολὺ ἐξουδένωσαν τὸν ἑαυτὸ

τους, ὥστε νὰ νομίζουν ὅτι κανένας δὲν εἶναι παρακάτω ἀπ' αὐτούς, ἀλλὰ ὅτι εἶναι τελευταῖοι ἀπ' ὅλους. Πότε τοὺς κυκλῶνει μεγάλη γαλήνη καὶ ἡσυχία καὶ τοὺς ἀγκαλιάζει ἡ εἰρήνη καὶ τοὺς κυριεύει μιὰ θαυμαστὴ πνευματικὴ ἡδονή. Καὶ πότε γεμίζουν σύνεση καὶ Θεία σοφία καὶ ἀνεξιχνίαστη πνευματικὴ γνώση. Καὶ γενικὰ δέχονται τόση σοφία ἀπὸ τῆς Χάρης τοῦ Χριστοῦ, ὅπου δὲν μπορεῖ καμμιά γλώσσα νὰ διηγηθεῖ!

2. Τὰ παραπάνω ἐνεργήματα τοῦ Πνεύματος ἀνήκουν σὲ μεγάλα μέτρα, πὺν πλησιάζουν τὴν τελειότητα. Ὅταν φτάσει κανεὶς στὴν πνευματικὴ τελειότητα, ἀφοῦ καθαρθεῖ πλήρως ἀπ' ὅλα τὰ πάθη καὶ ἐνωθεῖ μὲ τὸ Παράκλητο Πνεῦμα, τότε γίνεται ὅλος φῶς, ὅλος πνεῦμα, ὅλος χαρά, ὅλος ἀνάπαυση, ὅλος ἀγαλλίαση, ὅλος ἀγάπη, ὅλος εὐσπλαχνία, ὅλος ἀγαθότητα καὶ καλωσύνη. Αὐτοὶ λοιπὸν, πὺν ἐνώθησαν ἐξ ὁλοκλήρου μὲ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ἔχουν ἐξομοιωθεῖ μὲ τὸν Χριστό! Γιατί, ἀφοῦ ἐγιναν ἁμεμποὶ καὶ καθαροὶ στὴν καρδιά ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, εἶναι ἀδύνατο νὰ παρουσιάσουν καρποὺς κακίας, ἀλλὰ πάντοτε καρποὺς Πνεύματος. Αὕτῃ εἶναι ἡ προκοπὴ τῆς πνευματικῆς τελειότητος, πὺν δίνει ὁ Δεσπότης Χριστός.

3. Συμβαίνει δηλαδὴ μόλις κανεὶς γονατίζει στὴν προσευχὴ νὰ γεμίζει ἡ καρδιά του ἀπὸ Θεία ἐνέργεια καὶ ἡ ψυχὴ του νὰ χαίρεται μαζί μὲ τὸν Κύριο, σὰν νύμφη μὲ τὸν νυμφίο. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας λέει: «Ὅπως χαίρεται ὁ νυμφίος μὲ τὴν νύμφη, ἔτσι θὰ χαρεῖ ὁ Κύριος μαζί σου». Καὶ ἀπὸ τὴν προσευχὴ συμβαίνει ἐκείνη τὴν ὥρα στὸν ἄνθρωπο νὰ φεύγει καὶ ἡ ψυχὴ μαζί μὲ τὴν προσευχὴ (=ἐκσταση).

1. Νὰ ξέρεις ὅτι τὰ σχετικὰ μὲ τὴ Χάρη ἔχουν ὡς ἐξῆς: Ἄς ὑποθέσουμε ὅτι ἡ τελειότητα ἔχει (12) δώδεκα σκαλοπάτια. Συμβαίνει λοιπὸν νὰ φτάσει κάποιος καὶ σ' αὐτὸ τὸ μέτρο. Ἀλλὰ πάλιν ὑποχωρεῖ ἡ Χάρη καὶ κατεβαίνει ἓνα σκαλοπάτι, σταματώντας στὸ ἐνδέκατο. Τώρα καὶ ν' ἀκούει καὶ νὰ μιλάει καὶ νὰ φροντίζει γιὰ κάτι μπορεῖ. Ἄν ὅμως ἔμενε στὸ δώδεκατο σκαλοπάτι θὰ ἦταν ἐκστατικός, σὰν μεθυσμένος καὶ δὲν θὰ φρόντιζε γιὰ τοὺς ἀδελφούς του οὔτε θ' ἀσχολεῖτο μὲ τὴ διακονία τοῦ λόγου.

2. Ὁ Κύριος εἶπε: «Ὅταν ὅμως θὰ ἔλθει ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, θὰ σὰς ὁδηγήσει σὲ ὅλη τὴν ἀλήθεια». Ἐκεῖνος λοιπὸν θὰ προσευχηθεῖ καὶ ἐκεῖνος θὰ κλάψει. Γιατί, ὅπως λέει ὁ Ἀπόστολος, ἐμεῖς δὲν ξέρουμε πῶς νὰ προσευχηθούμε ὅπως πρέπει, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ ἴδιο μεσιτεύει γιὰ μᾶς μὲ στεναγμοὺς ἀλαλήτους. Γιατί μόνο στὸ Πνεῦμα εἶναι φανερό τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅταν κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς ἐπιφοίτησε ὁ Παράκλητος καὶ ἡ δύναμις τοῦ ἀγαθοῦ Πνεύματος σκίνησε στὶς ψυχὰς τῶν Ἀποστόλων, ἀφαιρέθηκε ἀπ' αὐτοὺς τὸ κάλυμμα τῆς κακίας, καταργήθηκαν τὰ πάθη καὶ ξεσκεπάστηκαν τὰ μάτια τῆς καρδιάς τους. Καὶ ἀφοῦ γέμισαν ἀπὸ σοφία καὶ ἐγιναν τέλειοι ἀπὸ τὸ Πνεῦμα, ἔμαθαν πῶς νὰ πράττουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

3. Ὅταν ἀκούσεις περὶ ἐνώσεως νυμφίου καὶ νύμφης καὶ περὶ χορῶν καὶ ὀργάνων καὶ ἐορτῶν, μὴ βάλεις στὸ νοῦ σου τίποτε ὑλικὸ ἢ ἐπίγειο. Αὐτὰ λέγονται ἀπὸ συγκατάβαση μόνο γιὰ παράδειγμα. Ἡ οὐ-

σία τους είναι ανέκφραστη και πνευματική και απρόσιτη στα σαρκικά μάτια. Μόνο ψυχές αγίες και πιστές μπορούν να τα έννοήσουν. Γιατί η κοινωνία του Ἀγίου Πνεύματος, οἱ ἐπουράνιοι θησαυροί, οἱ χοροὶ καὶ οἱ ἑορτὲς τῶν Ἀγίων Ἀγγέλων φανερώνονται μόνον σ' ἐκεῖνον πού τα δοκίμασε. Ἐνῶ ὁ ἀμύητος οὔτε κἂν νὰ τα έννοήσει εἶναι δυνατόν. Ἐκκουε λοιπὸν γι' αὐτὰ μὲ εὐλάβεια, μέχρις οὔτου σου συμβεῖ, γιὰ τὴν πίστη σου, νὰ καταζωθεῖς νὰ τα ἐπιτύχεις. Τότε θὰ έννοήσεις μὲ τὴν πείρα τῶν ψυχικῶν ὀφθαλμῶν, σὲ ποιά ἀγαθὰ καὶ μυστήρια μποροῦν νὰ μετέχουν οἱ ψυχὲς τῶν Χριστιανῶν ἀπ' αὐτὴ τὴ ζωὴ. Γιατὶ στὴν ἀνάσταση, καὶ τὸ σῶμα τὸ ἴδιο τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν θὰ ἀζιωθεῖ νὰ τα βλέπει αὐτὰ καὶ νὰ τα κρατᾷ, ὅταν καὶ αὐτὸ γίνεῖ πνευματικό.

4. Τὰ κάλλη καὶ οἱ ἀγαθοὶ καρποὶ τῆς ψυχῆς μας, δηλαδὴ ἡ προσευχὴ, ἡ ἀγάπη, ἡ πίστη, ἡ ἀγρυπνία, ἡ νηστεία καὶ ὁ λοιπὸς ἀρετὲς, ὅταν ένωθοῦν μὲ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, τότε καὶ αὐτὰ σὰν θυμίαμα βγάζουν πλούσια εὐωδία. Ἀλλὰ καὶ ἐμεῖς τότε πολιτευόμαστε εὐκολα κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Γιατὶ χωρὶς τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ γνωρίζει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὅταν ἡ νύμφη ψυχὴ γίνεῖ ἀξια νὰ ένωθεῖ μὲ τὸν Νυμφίον Χριστόν, ὑποτάσσεται πλέον καὶ δὲν ἀκολουθεῖ πια τὸ δικὸ τῆς θέλημα, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ Νυμφίου τῆς Χριστοῦ!

5. Τὸ ένδυμα γάμου, γιὰ τὸ ὁποῖο κάνει λόγο ὁ Χριστός, νὰ φρονεῖς ὅτι εἶναι ἡ Χάρη τοῦ Ἀγίου Πνεύματος. Καὶ ἐκεῖνος πού δὲν ἔγινε ἀξιος νὰ τὴν περιβληθεῖ, δὲν θὰ μετᾷσχει στὸν ἐπουράνιον γάμον καὶ στὸ πνευματικό ἐκεῖνο δεῖπνο.

1. Ἐς προσπαθήσουμε μὲ πόθο νὰ πιοῦμε τὸ πνευματικό καὶ θεϊκὸ κράσι καὶ νὰ μεθύσουμε μὲ νηφάλια μέθη, ὥστε, ὅπως ἐκεῖνοι πού πίνουν πολὺ κρασί καὶ λένε ὕστερα πολλὰ λόγια, ἔτσι κι' ἐμεῖς, ἀφοῦ πιοῦμε χορταστικά ἀπὸ τὸ πνευματικό αὐτὸ κρασί, νὰ μιᾷμε πολλὰ διηγούμενοι τὰ θεῖα μυστήρια. «Καὶ τὸ ποτήριον σου μεθύσκον με ὥσει κράτιστον» (ψαλμωδός).

2. «Πτωχὴ τῷ πνεύματι» εἶναι ἐκεῖνη ἡ ψυχὴ, πού γνωρίζει καλὰ τὰ τραύματά τῆς καὶ τὸ σκοτάδι τῶν παθῶν, πού τὴν περικυκλῶνει, καὶ ζητάει συνεχῶς τὴ λύτρωση ἀπὸ τὸν Κύριο. Γιατὶ, ἀν δὲν εὐχαριστεῖται στὰ τραύματα καὶ τοὺς μῶλωπες τῶν παθῶν τῆς οὔτε δικαιολογεῖ τὰ σφάλματά τῆς, ὁ Κύριος ἔρχεται καὶ τὴν γιαιτρεύει καὶ τῆς ἀποκαθιστᾷ τὸ κάλλος τῆς. Μὲ μόνον ὁρο νὰ μὴ μετέχει μὲ τὴν προαίρεσή τῆς νὰ βοᾷ πρὸς τὸν Κύριον γιὰ νὰ τὴν ἐλευθερώσει ἀπὸ τὰ πάθη τῆς. Αὐτὴ ἡ ψυχὴ εἶναι μακάρια. Ἀλλοίμονο ὅμως σ' ἐκεῖνη τὴν ψυχὴ πού δὲν ἔχει συναίσθηση τῶν τραυμάτων τῆς. Αὐτὴν τὴν ψυχὴ ὁ ἀγαθὸς Γιατρός δὲν τὴν θεραπεύει, γιὰτὶ δὲν τὸν ζητάει, νομίζοντας ὅτι εἶναι ὑγιῆς. Λέει ὁ Κύριος· «Δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ γιαιτροὶ οἱ ὑγιεῖς, ἀλλὰ οἱ ἀρρωστοὶ».

3. Εἶναι πράγματι μακάριοι καὶ ἀξιοζήλευτοι γιὰ τὰ ὅσα ἀπολαμβάνουν στὸ βίον τους, ὅσοι μὲ θερμὴ πίστη γνώρισαν μὲ πείρα τὰ ἐπουράνια μυστήρια τοῦ Ἀγίου Πνεύματος καὶ ἔχουν πατρίδα τοὺς οὐρανούς. Αὐτοὶ εἶναι οἱ καλύτεροὶ ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Γιατὶ; Διότι αὐτοὶ μόνον, ὅσο ζοῦνε ἀκόμη στὴ γῇ,

μπόρεσαν νὰ κατοπτεύουν τὰ κάλλη τοῦ Πνεύματος. Γι' αὐτοὺς λέει ὁ Θεὸς Ἀπόστολος: «Ἡ δική μας πατρίδα βρίσκεται στοὺς οὐρανοὺς» καὶ «Μάτια δὲν εἶδαν καὶ αὐτιά δὲν ἤκουσαν καὶ ἄνθρωπος δὲν διανοήθηκε τὰ ἀγαθὰ πὺ ἐτοίμασε ὁ Θεὸς γι' αὐτοὺς πὺ τὸν ἀγαποῦν». Καὶ προσθέτει «Σὲ μᾶς ὁμῶς τὰ ἀπεκάλυψε μέσω τοῦ Πνεύματός Του». Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀληθινοὶ σοφοὶ καὶ δυνατοὶ καὶ εὐγενεῖς καὶ οἱ φρόνιμοι.

4. Ἐτσι οἱ τρεῖς παῖδες πὺ δὲν προσκύνησαν τὸν ἀνδριάντα τοῦ Ναβουχοδονόσορα δὲν ἐκάηκαν ἀπὸ τὴ φωτιά τῆς καμίνου. Ὁ Προφῆτης Ἡλίας κατέβασε φωτιά ἀπὸ τὸν οὐρανὸ μὲ τὴν προσευχή του. Ὁ Μωϋσῆς νίκησε ὅλη τὴν Αἴγυπτο καὶ τὸν τύραννο Φαραῶ. Ὁ Λῶτ καὶ ὁ Νῶε καὶ τόσοι ἄλλοι, πὺ ἐνῶ ἐξωτερικὰ εἶχαν πολὺ εὐτελὴ ἐμφάνιση, ὑπερίσχυσαν σὲ πολλοὺς ἐπιστήμους καὶ δυνατοὺς μὲ τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ.

5. Ἐτσι ἡ ἀνείπωτη Σοφία τοῦ Θεοῦ μᾶς δείχνει ὅτι ἡ ἀνθρώπινη φύση ἀπὸ μόνῃ της, χωρὶς τὴ θεία βοήθεια, δὲν μπορεῖ νὰ πετύχει τίποτε τὸ πνευματικὸ ἢ ὑλικό. Ὅπως ἡ γῆ ἂν δὲν καλλιεργηθεῖ ἀπὸ τὸ γεωργὸ δὲν δίνει καρποὺς, ἔτσι καὶ ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ ἂν δὲν καλλιεργηθεῖ ἀπὸ τὸν Δεσπότη Χριστὸ δὲν δίνει καρποὺς ἀρετῶν. Αὐτὸς θὰ καλλιεργήσῃ μὲ τὴ δική Του τέχνη τὶς καρδιὰς τῶν πιστῶν καὶ θὰ τὶς προετοιμάσῃ ν' ἀποδώσουν τέλειους τοὺς καρποὺς τοῦ Πνεύματος καὶ θὰ λάμπῃ τὸ φῶς Του στὸ σπίτι τῆς ψυχῆς μας, πὺ εἶναι σκοτισμένο ἀπὸ τὰ πάθη.

1. Διπλὸς εἶναι ὁ πόλεμος τῶν Χριστιανῶν καὶ διπλὴ ἡ πάλη. Ἀπὸ τὴ μιά, μὲ ὅσα βλέπουν τὰ μάτια του, πὺ ἐρεθίζουν καὶ γαργαλίζουν τὴν ψυχὴ καὶ τὴν προκαλοῦν νὰ δένεται ἐμπαθῶς μαζί τους καὶ νὰ εὐχαριστεῖται μ' αὐτά. Καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη, μὲ τὶς ἀρχὲς καὶ ἐξουσίες τοῦ φοβεροῦ κοσμοκράτορα.

2. Ἡ λαμπρότητα πὺ ὑπῆρχε στὸ πρόσωπο τοῦ Μωϋσῆ ἦταν τύπος τῆς ἀληθινῆς λαμπρότητας τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Ὅπως τότε δὲν μπορούσε νὰ κοιτάξῃ κανεὶς στὸ πρόσωπο τοῦ Μωϋσῆ, ἔτσι καὶ τώρα, τὴ λαμπρότητα αὐτὴ πὺ λάμπει στίς ψυχὰς τῶν Χριστιανῶν δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ὑπομείνῃ τὸ σκοτάδι τῶν παθῶν, ἀλλὰ διώχνεται ἀπὸ τὴν ἀνταυγεία της καὶ φεύγει.

3. Στὸ Χριστιανὸ πὺ ἀγαπάει τὴν ἀλήθεια καὶ τὸ Θεό, πὺ γεύτηκε τὴν ἐπουράνια γλυκύτητα καὶ ἔχει ἐνωμένη μὲ τὴν ψυχὴ του τὴ Θεία Χάρη καὶ πὺ παράδωκε ὅλο τὸν ἑαυτό του στὰ θελήματά της, εἶναι μισητὰ ὅλα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου. Γιατὶ αὐτὸς ἐγινε ἀνώτερος ἀπ' ὅλα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου. Καὶ δὲν μποροῦν νὰ τὸν κυριέψουν οὔτε τὰ πλούτη, οὔτε οἱ τιμὲς καὶ οἱ δόξες καὶ τὰ ὁμοῖα. Γιατὶ αὐτὸς ἔλαβε πείρα ἄλλου πλούτου καὶ ἄλλης τιμῆς καὶ δόξης. Καὶ τρέφεται ψυχικὰ μὲ ἀφθαρτὴ ἡδονὴ καὶ ἔχει τὴν πληρότητα τῆς κοινωνίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος!

4. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔχει τόση διαφορὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους στὴ σύνεση, στὴ γνώση καὶ διάκριση, ὅση ἔχει ὁ λογικὸς ποιμένας ἀπὸ τὰ ἄλογα

ζῶα πὺ βόσκει. Γιατὶ μετέχει ἄλλου Πνεύματος καὶ σοφίας, διαφορετικῆς τοῦ κόσμου τούτου. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς διαφέρει ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πὺ ἔχουν τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου καὶ γνωρίζει τὸν καθένα ἀπὸ πὺ ὀρμώμενος μιλάει, πὺ στηρίζεται κι' ἀνάμεσα σὲ ποιούς βρίσκεται. Αὐτὸν ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ τὸν ἐξετάζει καὶ νὰ τὸν καταλαβαίνει κανεὶς ἀπ' ὅσους ἔχουν τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου. Μόνον ἀπὸ τοὺς ὁμοίους του, πὺ ἔχουν τὸ Ἅγιο Πνεῦμα καταλαβαίνεται.

5. Εἶναι ἀδύνατο νὰ λάβει κανεὶς τὸ Πανάγιο Πνεῦμα μὲ ἄλλον τρόπο, ἂν δὲν ἀποξενωθεῖ ὁλότελα ἀπὸ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου καὶ δὲν ἀφιερωθεῖ στὴν ἐπιδίωξη τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀξιωθεῖ νὰ γίνῃ ἓνα πνεῦμα μὲ τὸν Κύριο. Ἡ ψυχὴ πὺ εἶναι δεμένη ἔστω καὶ μὲ κάτι τοῦ κόσμου τούτου καὶ κλίνει πρὸς αὐτό, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διαφύγει καὶ νὰ περάσει ἀπὸ τὸ σκότος τῶν πονηρῶν δαιμονίων.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 26ον

1. Οἱ ψυχὲς πὺ ἀγαποῦν τὸν Θεὸ καὶ τὴν ἀλήθεια, δὲν ὑποφέρουν οὔτε τὴν παραμικρὴ ἐλάττωση τοῦ ἔρωτά τους πρὸς τὸν Κύριο. Ἀλλὰ καρφωμένες ὁλοκληρωτικὰ στὸ σταυρὸ Του αἰσθάνονται μέσα τους τὴν Πνευματικὴ προκοπὴ. Πληγωμένες λοιπὸν ἀπὸ τὸν πόθο Του, κι' ἂν ἀκόμη ἀξιωθοῦν Θεῖα μυστήρια καὶ μετάσχουν εὐφροσύνης καὶ Χάριτος, δὲν ἔχουν πεποίθηση στὸν ἑαυτὸ τους, οὔτε νομίζουν ὅτι εἶναι τίποτε. Ἀλλὰ ὅσο ἀξιῶνται πνευματικὰ χαρίσματα τόσο ἐπιζητοῦν τὰ οὐράνια. Καὶ ὅσο περισσότερη προκοπὴ αἰσθάνονται, τόσο πιὸ λαίμαργες γίνονται

γιὰ τὰ θεῖα. Καὶ ἐνῶ εἶναι πνευματικὰ πλούσιες, κάνουν σὰν νὰ εἶναι φτωχές. «Ὅσοι μὲ τρῶνε θὰ πεινάσουν κι' ἄλλο, καὶ ὅσοι μὲ πίνουν θὰ διψάσουν κι' ἄλλο», λέει ἡ Θεῖα Γραφή.

2. Αὐτοῦ τοῦ εἶδους οἱ ψυχὲς ἀξιῶνται νὰ λάβουν τὴν τέλεια ἐλευθερίαν ἀπὸ τὰ πάθη καὶ ν' ἀποκομίσουν τὴν ἑλλαμψη καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μὲ τὴν πληρότητα τῆς Χάρης. Ὅσες ὅμως εἶναι ὀκνηρὲς καὶ ἀποφεύγουν τοὺς κόπους καὶ δὲν ἐπιζητοῦν τὸν ἁγιασμὸ τῆς καρδιᾶς ἀπὸ αὐτὴ ἐδῶ τῇ ζωῇ, ὅχι ἐν μέρει, ἀλλὰ ὁλοκληρωτικὰ. Αὐτὲς ἂς μὴ ἐλπίζουν νὰ κοινωνήσουν τὸ Ἅγιο Πνεῦμα καὶ ν' ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὰ πάθη τῆς κακίας. Αὐτὲς κι' ἂν ἀξιωθοῦν τῇ Θεῖᾳ Χάρει, ἐπειδὴ ξεγελοῦνται ἀπὸ τὴν κακίαν, ἀφήνουν κάθε πνευματικὴ φροντίδα, διότι ἀπολαμβάνουν ὀλίγη πνευματικὴ γλυκύτητα. Ἔτσι οἱ ψυχὲς αὐτὲς εἶναι εὐκολο νὰ πέσουν σὲ ἑπαρση, διότι δὲν ἀγωνίζονται νὰ φτάσουν τὴν τέλεια ἀπάθειαν. Καὶ καθὼς ἀρκοῦνται στὴ λίγη αὐτὴ ἐνίσχυση τῆς Χάρης καὶ προκόβουν ὅχι στὴν ταπείνωση, ἀλλὰ στὴν ἑπαρση, ἀπογυμνώνονται κάποτε κι' ἀπὸ τὸ χάρισμα πὺ ἔλαβαν. Γιατὶ ἡ ψυχὴ, πὺ ἀγαπάει ἀληθινὰ τὸν Θεόν, κι' ἂν ἀκόμη μυριάδες ἀρετὲς κατορθώσει, ἔχει τέτοια μετριοφροσύνη, σὰν νὰ μὴν ἔχει ἀρχίσει ἀκόμη νὰ ζεῖ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ νοιώθει ἀπληστία καὶ ἔρωτα γιὰ τὴ Θεῖαν ἀγάπην πὺ ἐμπνέει ὁ Δεσπότης Χριστός.

3. Στὰ πνευματικὰ αὐτὰ μέτρα οὔτε μονομιᾶς οὔτε εὐκολα μπορεῖ νὰ φτάσει κανεὶς, ἀλλὰ ἀφοῦ προηγηθοῦν πολλοὶ κόποι καὶ ἀγῶνες καὶ περάσουν χρόνια μὲ δοκιμασίαι καὶ ποικίλους πειρασμούς, μέχρι τὸ τέλειο μέτρο τῆς ἀπάθειας. Ἔτσι, ἀφοῦ δοκιμασθεῖ

μέ πόνους και κόπους και υποφέρει με γενναιοψυχία όλους τους πειρασμούς που προξενεί ή κακία, αξιώνεται να λάβει τις μεγάλες τιμές και τα χαρίσματα του Ἀγίου Πνεύματος και τὸν Θεϊκὸ πλοῦτο. Ἐπειτα γίνεται και κληρονόμος τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 27ον

1. Ἡ ψυχὴ που δὲν ἔχει τὴν ἀκρίβεια τοῦ τρόπου ζωῆς και που δὲν δέχτηκε ἀκόμη τὴν αἴσθηση τοῦ ἁγιασμοῦ τῆς καρδιάς, ἄς πενθεῖ και ἄς ζητεῖ θερμὰ ἀπὸ τὸν Κύριο νὰ τῆς δοθεῖ αὐτὸ τὸ ἀγαθὸ και ἡ ἐνέργεια τοῦ Ἀγίου Πνεύματος. Κατὰ τὸ νόμο, ἐκεῖνοι που ἔπесαν σὲ σωματικὰ ἁμαρτήματα, πρῶτα τιμωροῦνται ἀπὸ τὸν ἱερέα με στέρηση τῆς Θείας Κοινωνίας. Ὅσοι ὅμως δὲν εἶχαν στὴ ζωὴ τους τέτοια και εἶναι καθαροί, προβιβάζονται στὴν Ἱερωσύνη και τοποθετοῦνται μέσα στὸ θυσιαστήριο, σὰν λειτουργοὶ τοῦ Κυρίου. Ἡ Ἀγία Τριάδα κατοικεῖ μέσα στὴν καθαρὴ ψυχὴ, ὅσο εἶναι κατάλληλος και δεκτικὸς ὁ ἄνθρωπος. Ὅταν ὅμως ἀλλάξει πορεία ὁ ἄνθρωπος και λυπήσει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, συστέλλονται ἡ Θεία Χάρη, ἡ ἀγάπη και κάθε ἀγαθὴ ἐνέργεια τοῦ Ἀγίου Πνεύματος. Στερεῖται ὁ νοῦς τὴν πνευματικὴ εὐφροσύνη και παραδίδεται σὲ θλίψεις και πειρασμούς τῶν πονηρῶν πνευμάτων, μέχρις ὅτου ὀρθοποθήσει και πάλι ἡ ψυχὴ. Κατόπιν, ἀφοῦ δείξει τὴ μετάνοια μ' ἐξομολόγηση και ταπείνωση, πάλι ἀξιώνεται Θείας Χάριτος και ἀπολαμβάνει εὐφροσύνης περισσότερο ἀπὸ πρῶτα. Ἀντίθετα, ἂν δὲν λυπήσει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, τότε προκόβει ἡ ψυχὴ και προχωρεῖ ἀπὸ δόξα σὲ δόξα και ἀπὸ ἀνάπαυση σὲ τελειότερη ἀνά-

παυση και συγκαταριθμεῖται στοὺς τέλειους ἐργάτες και ἄμεμπτους λειτουργοὺς τοῦ Χριστοῦ στὴν αἰώνια Βασιλεία Του.

2. Ἄν ὁ Χριστιανὸς κατορθώσει τὴ νηστεία, τὴν ἀγρυπνία, τὴν ψαλμωδία και ὅλη τὴν ἀσκήση και τὴν ἀρετὴ, ἀλλὰ ἡ μυστικὴ ἐνέργεια τοῦ Ἀγίου Πνεύματος δὲν κελαηδάει μέσα στὴν καρδιά του και δὲν νοιώθει τὴν ἀγαλλίαση νὰ τὸν πλημμυρίζει, τότε ἀέρα δέρει και μάτην ἐκοπίασε...

3. Καλὴ εἶναι ἡ νηστεία και ἡ ἀγρυπνία, ἡ ἀσκήση και ἡ ξενитеία. Καὶ αὐτὰ εἶναι κάποια ἀρχὴ και τὰ πρόθυρα τῆς θεάρεστης ζωῆς. Εἶναι ὅμως παράλογο νὰ θαρρεῦει κανεὶς ὁλωσδιόλου σ' αὐτὰ μόνον. Τὸ θεμέλιο λοιπὸν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι, κι ἂν ἔχει κανεὶς ὅλες τις ἀρετές, νὰ μὴ ἐφησυχάζει, οὔτε νὰ παίρνει θάρρος, οὔτε νὰ νομίζει ὅτι κατόρθωσε κάτι σπουδαῖο. Καὶ ἂν ἀκόμη γίνεи μέτοχος τῆς Χάριτος, νὰ μὴ νομίζει ὅτι πέτυχε κάτι, οὔτε νὰ κομπάζει, ἀλλὰ νὰ πενθεῖ και νὰ κλαίει και νᾶχει τὴν καρδιά του ὁλότελα συντετριμμένη.

4. Στὰ πνευματικὰ ζητήματα, ἐκεῖνοι που πολεμοῦν ἐναντίον τῆς κοιλιᾶς και τοῦ ὕπνου και ἀσχολοῦνται διαρκῶς με ψαλμοὺς και προσευχές, ἄς μὴ νομίζουν ὅτι ἔφτασαν πιά στὸ τέλος και στὴν ἀνάπαυση. Βρίσκονται ἀκόμη στὰ πρόθυρα και τίς αὐλὲς τῶν ἀνακτόρων. Καὶ ἂν ἀξιώθηκαν νὰ λάβουν κάποια πνευματικὴ χάρη εἶναι μακριὰ τῆς τελειότητος. Τέχνη τοῦ σατανᾶ εἶναι τὸ νὰ υποχωρεῖ θεληματικὰ ἀρκετὰ χρόνια, με τὸ σκοπὸ νὰ βάλει στὸ νοῦ ὅσων ἀσκούνται τὴν ψεύτικη ἰδέα, ὅτι ἔφθασαν στὴν τελειότητα. Ὁ πονηρὸς ὄφις με τὸ νὰ σπεῖρει ἐξαρχῆς μέσα στὸν Ἀδὰμ τὴν ἐπιθυμία νὰ γίνεи Θεὸς σὲ ποιὰ ἀτιμία τὸν

κατέβασε, με αυτή ακριβώς την υπερήφανη ιδέα. Αυτά λοιπόν και σύ, έχοντας στο νοῦ σου, φύλαγε τὸν ἑαυτό σου ὅσο μπορείς, καὶ φρόντιζε με μεγάλη ἐπιμέλεια νὰ ἔχεις πάντοτε τὴν καρδιά σου ταπεινὴ καὶ συντριμμένη.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 28^{ον}

1. Συμβαίνει πολλές φορές νὰ σοῦ μιλάει με λογισμούς ὁ σατανᾶς καὶ νὰ σοῦ λέει· 'Κοίταξε πόσα κακὰ ἔργα ἔχεις κάνει. Ἡ ψυχὴ σου εἶναι γεμάτη ἀνομίες, βαρύνεσαι με πολλές καὶ βαρύτερες ἁμαρτίες'. Μὴ σὲ ξεγελάει μ' αὐτὰ ὁ σατανᾶς καὶ με πρόφαση ταπεινώσεως σὲ σπρώχνει στὴν ἀπελπισία. Ἐσὺ λοιπὸν ἀποκρίσου του· 'Ναί, ἀλλὰ ἔχω γραπτὲς τὶς διαβεβαιώσεις τοῦ Θεοῦ ποὺ λέει· «Δὲν ἐπιθυμῶ τὸ θάνατο τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἀλλὰ νὰ ἐπιστρέψει με τὴ μετάνοια καὶ νὰ ἔχει ζωὴ». Γιατὶ τότε τί ἤθελε νὰ κατεβῇ ὁ Θεὸς στὴ γῆ, ἂν ὄχι γιὰ νὰ σώσει τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ νὰ φωτίσει αὐτοὺς ποὺ ζοῦνε στὸ σκοτάδι καὶ νὰ δώσει ζωὴ στοὺς νεκροὺς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία;.

2. Ὅπως ἡ σατανικὴ δύναμη, ἔτσι καὶ ἡ Θεία Χάρη προτρέπει χωρὶς νὰ ἐξαναγκάζει. Καὶ αὐτὸ γιὰ νὰ διαφυλάσσεται ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ αὐτεξουσιότητά μας. Γι' αὐτὸ καὶ ὅσα κακὰ κάνει ὁ ἄνθρωπος με τὴν ὑπόδειξη τοῦ σατανᾶ, δέχεται αὐτὸς καὶ ὄχι ὁ σατανᾶς τὴν τιμωρία, γιατί δὲν σύρθηκε με τὴ βία, ἀλλὰ με τὸ θέλημά του ὑπάκουσε στὴν κακία. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ με τὸ ἀγαθό. Οὔτε πάλι ἡ Χάρη δεσμεύει με ἀναγκαστικὴ δύναμη τὴ θέληση τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε νὰ μὴ μπορεῖ νὰ κάνει κάτι διαφορετικό. Ἀλλὰ

δίνει τὸ προβάδισμα στὸ αὐτεξούσιο γιὰ νὰ φανερωθεῖ ἡ θέληση τοῦ ἀνθρώπου ποὺ κλίνει, στὴν ἀρετὴ ἢ στὴν κακία;

3. Ὅπως τὸ σῶμα μολύνεται ὅταν ἔρθει σὲ συνάφεια με ἄλλο σῶμα καὶ διαπράξει τὴν ἁμαρτία, ἔτσι καὶ ἡ ψυχὴ διαφθείρεται ὅταν δέχεται πονηροὺς καὶ ἀκάθαρτους λογισμοὺς καὶ συμφωνεῖ καὶ συγκατέθετα με αὐτούς. Καὶ ὄχι μόνο τοὺς λογισμοὺς τῆς πονηρίας καὶ τῆς πορνείας, ἀλλὰ καὶ κάθε κακίας (π.χ. ἀπιστίας, δολιότητος, κενοδοξίας, ὀργῆς, φιλονεικίας κ.τ.δ). Αὐτὸ θὰ πεῖ νὰ καθαρίζουμε τὸν ἑαυτό μας ἀπὸ κάθε μολυσμὸ σαρκικὸ καὶ πνευματικόν. Καὶ ὅπως ἐκεῖνος ποὺ διαφθείρει τὸ ναὸ τοῦ Θεοῦ, δηλαδὴ τὸ σῶμα, θὰ τὸν ἀφανίσει ὁ Θεός, κατὰ τὸν Ἀπόστολο, ἔτσι κι' ἐκεῖνος ποὺ διαφθείρει τὴν ψυχὴ καὶ τὸν νοῦ με τὸ νὰ συμφωνεῖ στὰ ἄτοπα, εἶναι ἄξιος νὰ τιμωρηθεῖ. Πρόσεξε τί λέει καὶ ἡ Γραφή· «Μὲ κάθε προσοχὴ φύλαγε τὴν καρδιά σου, γιατί ἀπ' αὐτὸ θὰ ὀδηγηθεῖς στὴ ζωὴ».

3. Ὁ καθένας μας ὀφείλει νὰ ἐξετάσει ποιὲς εἶναι οἱ κλίσεις τῆς ψυχῆς μας. Ὡς διατηροῦμε λοιπὸν τὴν ψυχὴ μας καθαρὴ ἀπὸ πονηροὺς λογισμοὺς γιὰ νὰ ἔρθει μέσα μας ὁ καθαρὸς Θεὸς νὰ κατοικήσει. Γιατὶ αὐτὸς ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ ἔρθει καὶ θὰ κατοικήσει μόνο στὶς καθαρὲς ψυχές, ποὺ ἀγαπᾶνε τὸ καλόν.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 29^{ον}

1. Ἐκεῖνος ποὺ περιμένει νὰ λάβει ἀπὸ τὸ Θεὸ τὸ σπόρο τῆς Χάριτος, πρέπει πρῶτα νὰ καθαρίζει τὴ γῆ τῆς καρδιᾶς του, ὥστε νὰ πέσει ὁ σπόρος τοῦ Ἀγίου

Πνεύματος, γὰ νὰ δώσει πολλαπλάσιους καρπούς. Ἄν δὲν γίνῃ πρωτότερα αὐτὸ καὶ δὲν καθαρῖσει τὸν ἑαυτὸ του ἀπὸ κάθε μολυσμὸ σαρκικὸ καὶ πνευματικὸ, εἶναι ἀκόμη σάρκα καὶ βρίσκεται μακριὰ ἀπὸ τὴν ἀληθινὴ ζωή.

2. Ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρὲς πρέπει νὰ παρατηροῦμε τὰ τεχνάσματα καὶ τὰ κακούργα σχέδια τοῦ ἐχθροῦ. Διότι ὁ σατανᾶς φροντίζει καὶ γίνετα καὶ ἄγγελος φωτὸς ἀκόμη, ὥστε ὅλους νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ στὴν ἀπώλεια. Ἔτσι ὁ σατανᾶς στοὺς προσευχομένους προξενεῖ ἐπαρση, στοὺς νηστεύοντας οἴηση, στοὺς ἀξιωθέντας Θεοῦ Φωτὸς ἐμφανίζεται σὰν ἄγγελος φωτὸς, γὰ νὰ τοὺς ρίξῃ στὴν πλάνη. Δηλαδὴ στοὺς πάντες τὰ πάντα μεταχειρίζετα, γὰ νὰ τοὺς ὑποσκελίσῃ. Γι' αὐτὸ μὲ πολλὴ προσοχὴ πρέπει νὰ φυλάγομε τὴν καρδιά μας, νὰ μὴ πλανηθεῖ καὶ ἀντὶ κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ γίνῃ κατοικητήριον τῶν δαιμόνων.

3. Γι' αὐτὸ καὶ ἂν ἀκόμη κάνουμε ὅλα τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς νὰ τὰ ἀποδίδουμε στὸ Θεὸ καὶ ὄχι στὸν ἑαυτὸ μας. Ἔτσι καὶ τὸ ὅτι εἴμεθα ἄνθρωποι κι' αὐτὸ εἶναι ἔργο τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ τὰ πάντα νὰ ἀποδίδουμε στὸ Θεὸ καὶ σ' Αὐτὸν νὰ ἀναθέτουμε τὰ πάντα.

4. Ὄταν ἡ γυναῖκα ἔρθῃ σὲ συμβίωση καὶ γάμο μὲ τὸν ἄνδρα, γίνεται κυρία ὄχι μόνο στὰ ὑπάρχοντα τοῦ ἄνδρα, ἀλλὰ καὶ στὸ ἴδιο του τὸ σῶμα. Ἔτσι καὶ ἡ ἀληθινὴ καὶ μυστικὴ γάμου κοινωνία τῆς νύμφης ψυχῆς μὲ τὸ Χριστό, καθιστᾷ αὐτὴν κυρία ὅλων τῶν ἀνεκφράστων θησαυρῶν Του. Γιατί, ὅταν ὁ Θεὸς γίνῃ δικὸς της, εἶναι φανερό ὅτι τὰ δικά του ὅλα εἶναι δικά της.

5. Ὅσο καιρὸ ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς εὐαρεστοῦσε

τὸν Κύριο, τὸν ὀδηγοῦσε ἡ πύρινη στήλη καὶ ἡ νεφέλη καὶ ἡ Ἐρυθρὰ Θάλασσα τοῦ ἀνοίγε διάβαση καὶ πολλὰ ἄλλα θαυμαστὰ ἀπολάμβανε. Ὄταν ὁμως ἀπομακρυνόταν ἀπὸ τὴν ἀγάπη Του, τότε παραδινόταν στοὺς ἐχθροὺς καὶ ὑποτασσόταν σὲ πικρὲς δουλεῖες. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ στὴν ψυχὴ, ἡ ὁποία μὲ τὴ Χάρη γνώρισε τὸ Θεό, καὶ ἀφοῦ πρῶτα καθαρίστηκε ἀπὸ πολλοὺς μολυσμούς, ἔπειτα ἔγινε καὶ ἄξια νὰ λάβῃ καὶ θεῖες δωρεές. Ἐπειδὴ ὁμως δὲν κράτησε ὡς τὸ τέλος τὴν πρέπουσα ἀγάπη στὸν οὐράνιο ἄνδρα της, ξέπεσε ἀπὸ τὴ ζωὴ τὴν κοντὰ στὸ Θεό. Γιατί, ὅπως γίνεται χαρὰ στὸν Οὐρανὸ –κατὰ τὰς Γραφάς– γιὰ ἕνα ἁμαρτωλὸ πὺν μετανοεῖ, ἔτσι γίνεται καὶ λύπη γιὰ μιὰ ψυχὴ πὺν χάνει τὴν αἰώνια ζωὴ.

6. Ὄταν ἡ ψυχὴ κριθεῖ ἄξια νὰ λάβῃ τὴ Χάρη, τότε ὁ Θεὸς ἀκόμη περισσότερο τῆς δίνει χρῆσιμα δῶρα, γνώση, φρόνηση καὶ διάκριση. Αὐτὰ δίνει ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ζητοῦντας, γὰ νὰ ζοῦν μὲ φόβον Θεοῦ καὶ νὰ μὴ κάνουν τίποτε, πὺν δὲν εἶναι σύμφωνον μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 30ον

1. Ὄπως ἡ ἐνέργεια τῶν παθῶν, τοῦ σκότους καὶ τῆς ἁμαρτίας, θὰ κατοικήσῃ σὲ ἄνθρωπον πὺν εἶναι γεμάτος ἀπὸ σαρκικὸ φρόνημα, ἔτσι καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ φωτεινοῦ πνεύματος θὰ κατοικήσῃ μέσα στὸν ἄνθρωπον πὺν ἀγιάσθηκε. Ὁ νόμος τῆς Παλ. Διαθήκης ἦταν ἀδύνατον νὰ ἐφαρμοσθεῖ ἐξ αἰτίας τῆς ἀνθρώπινης ἀδυναμίας. Ὑστερα ὁμως ἀπὸ τὴν παρουσία τοῦ Χριστοῦ ἀνοίχθηκε ἡ θύρα τῆς Χάριτος σὲ

δους πίστεψαν ἀληθινὰ καὶ χορηγεῖται σ' αὐτοὺς δύναμη Θεοῦ καὶ ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

2. Ἀλλὰ καὶ τώρα, ἡ ψυχὴ ποὺ δὲν ἀξιώθηκε νὰ ἔχει ἔνοικο τὸν Κύριο, οὔτε κατασκηνωμένη μέσα τῇ δύναμῃ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, βρίσκεται ἀκόμη στὸ σκοτάδι. Σὲ κείνους ὅμως ποὺ ἐπιφοίτησε ἡ Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, σ' αὐτοὺς ὁ Κύριος γίνεται σὰν ψυχὴ. Πόσο μεγάλη ἀγαθότητα ἔδειξε ὁ Θεὸς στὴν ἀνθρώπινη φύση, ποὺ τόσο εἶχε ταπεινώσει ἡ ἁμαρτία! "Εἴσαι ὅταν ἡ ψυχὴ συζοῦσε μὲ τὴν κακία τῶν παθῶν, ἦταν ἓνα μ' αὐτὴν καὶ δὲν μπορούσε νὰ κάνει τὸ καλὸ ποὺ ἤθελε νὰ κάνει. Τώρα ὅμως ποὺ ἡ δύναμη καὶ Χάρη τοῦ Θεοῦ ἐπισκέφθηκε τὴν ψυχὴ καὶ τὴν ἀγίασε, ἐγίνε ἓνα τὸ Θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ Θέλημα τῆς ψυχῆς.

3. Ἐκεῖνος λοιπὸν ποὺ θέλει νὰ γίνε μιμητὴς τοῦ Χριστοῦ καὶ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, γεννημένος ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ὀφείλει νὰ ὑπομένει τὶς θλίψεις, δηλαδὴ τὶς σωματικὲς ἀσθένειες, ὕβρεις καὶ ὄνειδισμοὺς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπιθέσεις δαιμόνων μὲ γενναιοψυχία καὶ καρτερία. Γιατὶ κατ' οἰκονομία Θεοῦ παραχωρεῖται ἡ δοκιμασία τῶν θλίψεων, γιὰ νὰ φανερωθοῦν οἱ ψυχὲς ποὺ τὸν ἀγαποῦν εἰλικρινά. «Παιδί μου, ἂν ἔρχεσαι νὰ ὑπηρετήσεις τὸν Κύριο, ἐτοίμασε τὴν ψυχὴ σου γιὰ πειρασμοὺς» καὶ «ὅλα ὅσα σοῦ ἔρχονται δέξου τα σὰν καλὰ, γνωρίζοντας ὅτι χωρὶς νὰ θέλει ὁ Θεὸς τίποτα δὲν γίνεται», λέει ἡ Ἁγία Γραφή. Οὐδέποτε ὅμως ὁ Θεὸς ἄφησε τὴν ψυχὴ ποὺ ἐλπίζει σ' Αὐτὸν νὰ καταβληθεῖ ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς, καὶ ν' ἀπελπισθεῖ. Γνωρίζει ὁ Θεὸς τὸ βάρος τῶν θλίψεων, ποὺ μπορεῖ νὰ σηκώσει μιὰ

ψυχὴ γιὰ νὰ γίνε δοκιμὴ καὶ κατάλληλη γιὰ τὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

4. Μερικὲς ψυχὲς, ἂν καὶ ἔλαβαν τὴ Θεία Χάρη καὶ ἔνοιωσαν τὴ γλυκύτητα καὶ τὴν ἀνάπαυση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐπειδὴ ὅμως ἀκόμη δὲν δοκιμάστηκαν ἀπὸ τὰ πονηρὰ πνεύματα μὲ διάφορες θλίψεις, ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι νήπιες, καὶ δὲν εἶναι ἀκόμη κατάλληλες γιὰ τὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. "Ωστε καὶ οἱ πειρασμοὶ καὶ οἱ θλίψεις γιὰ τὸ συμφέρον στέλλονται στοὺς ἀνθρώπους, νὰ κάνουν τὴν ψυχὴ πιὸ γνήσια καὶ πιὸ στερεή. Καὶ ἂν αὐτὴ ὑπομένει μέχρι τέλους μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς στὸν Κύριο, εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴ λυτρωθεῖ ἀπὸ τὰ πάθη τῆς κακίας καὶ ν' ἀξιωθεῖ τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 31ον

1. Οἱ ἅγιοι Μάρτυρες, ἀφοῦ ὑπέφεραν πολλὰ βασανιστήρια καὶ ἔδειξαν καρτερία μέχρι τὸ θάνατο, ἐγίναν ἄξιοι γιὰ τὰ στεφάνια καὶ τὴ δόξα. Καὶ ὅσο περισσότερα καὶ σκληρότερα ἦταν τὰ βάσανα ποὺ ὑπέφεραν, τόση περισσότερη δόξα καὶ παρρησία ἀπέκτησαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ οἱ ψυχὲς ποὺ παραδόθηκαν σὲ διάφορες θλίψεις (εἴτε ἐξ ἀνθρώπων, εἴτε ἐκ σωματικῶν ἀσθενειῶν), ἂν κάνουν μέχρι τέλους ὑπομονὴ καὶ δὲν γογγύσουν, θὰ ἀξιωθοῦν τὰ ἴδια στεφάνια καὶ τὴν ἴδια παρρησία μὲ τοὺς Μάρτυρες. Καὶ ὅλα αὐτὰ ὄχι μόνο στὸ μέλλον θὰ ἀπολαύσουν ἀπὸ τὸ Θεό, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ θὰ ἀξιωθοῦν τὴν παρηγορία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος!

2. Ἐπειδὴ ὁ δρόμος ποὺ ὁδηγεῖ στὴν οὐράνια ζωὴ

είναι ομολογουμένως στενός και γεμάτος θλίψεις, και είναι λίγοι εκείνοι που τον βαδίζουν, γι' αυτό πρέπει για χάρη της ελπίδας του Ουρανού να υπομένουμε σταθερά κάθε δοκιμασία του πονηρού. Τα παθήματα του καιρού τούτου δεν ισοσταθμίζουν τη δόξα που μέλλει να μᾶς δοθεῖ! Γιατί, όταν ἡμαστέ στον κόσμο, δεν μᾶς ἔβρισκαν τόσοι πειρασμοί, ἀλλὰ τώρα που ἤρθαμε να υπηρετήσουμε τὸ Θεό; Τοῦτο συμβαίνει ἐπειδὴ φθονεῖ ὁ ἐχθρὸς τὴν ἀνταπόδοση, που ἐλπίζουμε ἀπὸ τὸν Θεό. Καὶ θέλει νὰ βάλει μέρα στις ψυχές μας τὴ χαύνωση καὶ τὴ ραθυμία, γιὰ νὰ μὴ ζήσουμε εὐάρεστα στὸ Θεὸ καὶ ἀξιωθοῦμε τὴ Βασιλεία Του. Ἄς θυμηθοῦμε ὅτι καὶ Ἐκεῖνος ἔτσι πέρασε σ' αὐτὸν τὸν κόσμο, ὑβριζόμενος, διωκόμενος, ἐμπαιζόμενος καὶ τέλος θανατώθηκε μὲ ἀτιμωτικὸ τρόπο ἐπάνω στὸ Σταυρό.

3. Ἄν θέλουμε νὰ υποφέρουμε μὲ εὐκολία τὴν κάθε θλίψη καὶ τοὺς πειρασμούς, ἃς ἔχουμε ἐμπρὸς στὰ μάτια μας πάντοτε τὸ θάνατο γιὰ Χάρη τοῦ Χριστοῦ μας. Τέτοια ἐντολὴ ἔχουμε, νὰ σηκώνουμε τὸ σταυρὸ μας καὶ νὰ τὸν ἀκολουθοῦμε πρόθυμοι καὶ ἐτοιμοὶ γιὰ τὸ θάνατο. Γιατί ἐκεῖνος, που ἐπιθυμεῖ νὰ πεθάνει γιὰ τὸ Χριστό, καθόλου δὲν θὰ δυσκολευτεῖ στὰ ἐπίπονα καὶ λυπηρά. Καὶ ὅποιος θέλει νὰ γίνει κληρονόμος τοῦ Χριστοῦ, πρέπει νὰ ἐπιθυμεῖ καὶ τὰ πάθη Του μὲ ζῆλο.

4. Πρέπει λοιπὸν καὶ χωρὶς νὰ θέλουμε, νὰ σπρώχνουμε τὸν ἑαυτό μας στὴν ἀρετὴ: Στὴν ἀγάπη, ὅταν στερούμεθα ἀγάπης. Στὴν πραότητα, ὅταν αὐτὴ μᾶς λείπει. Στὸ νὰ ἔχουμε συμπαθὴ καὶ φιλάνθρωπη καρδιά. Στὴν προσευχή, ὅταν δὲν ἔχουμε πνευματικὴ προσευχή. Βλέποντας ὁ Θεὸς τὸν ἀγῶνα ν' ἀποκτή-

σουμε τὰ πιὸ πάνω ἔρχεται βοηθὸς καὶ μᾶς δίνει καὶ μᾶς γεμίζει μὲ ὅλους τοὺς καρποὺς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἐπίσης στὸ νὰ μὴ κατηγορεῖ κανένα, νὰ μὴ κατακρίνει, νὰ μὴ ὑπερηφανεύεται. Ὅλα αὐτὰ γίνονται εὐκολὰ ὅταν ἐνωθοῦμε καὶ ἔλθει καὶ κατοικήσει μέσα μας ὁ Κύριος, που εἶναι τὸ κινεῖν καὶ τὸ αἴτιον ἐκπληρώσεως κάθε καλοῦ καὶ κάθε ἀρετῆς, ὅπως μᾶς τὸ εἶπε: «Χωρὶς ἐμοῦ, δὲν μπορεῖτε νὰ κάνετε τίποτε».

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 32ον

1. Μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ἡ κατοικία καὶ ἡ ἀνάπαυση τοῦ ἀγαθοῦ Πνεύματος εἶναι ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ ἀγάπη, ἡ πραότητα καὶ ὅλες οἱ ἄλλες ἐντολές τοῦ Χριστοῦ μας. Ἐκεῖνος που θέλει νὰ φτάσει μέσω ὅλων αὐτῶν στὴν τελειότητα, ἃς κάνει σύντροφό του τὴν πρώτη ἀρετὴ, τὴν Προσευχή. Μὲ αὐτὴ ἀποκτᾷ ὅλες τὶς ἀρετὲς καὶ τὴ μητέρα τους, που εἶναι ἡ Ταπεινοφροσύνη. Γιατί ὁ ταπεινὸς δὲν πέφτει ποτέ. Ποῦ δηλαδὴ νὰ πέσει ἐκεῖνος που ἔχει τὸν ἑαυτό του κάτω ἀπ' ὅλους; Ὡστε ἡ ὑψηλοφροσύνη εἶναι μεγάλη κατάπτωση, ἐνῶ ἀντίθετα μεγάλη ἐξύψωση καὶ μεγάλο ἀξίωμα εἶναι ἡ ταπεινοφροσύνη.

2. Ἐπειδὴ δὲν εἶναι μόνον ἡ φτώχεια καὶ ἡ ἀφάνεια, ἀλλὰ παρόμοια καὶ ὁ πλοῦτος καὶ ἡ τιμὴ γίνονται πειρασμοὶ γιὰ τὴν ψυχὴ. Καὶ αὐτὴ ἡ παρηγορία καὶ ἀνάπαυση, μὲ τὴν ὁποία γεμίζει τὴν ψυχὴ ἡ Χάρη εἶναι πολὺ εὐκολο νὰ τῆς γίνῃ πειρασμὸς καὶ ἐμπόδιο, προξενώντας τὴ χαύνωση καὶ τὴν ἀδιαφορία. Στὸν ἀμελὴ καὶ φτωχὸ στὴν πίστη καὶ νήπιο στὸ φρόνημα ὅλα γίνονται ἐμπόδιο γιὰ τὴν αἰώνια ζωὴ.

Δηλαδή τὰ λυπηρὰ καὶ ἐπίπονα, ἀσθένειες, φτώχεια καὶ ἀσημότητα ἢ καὶ τὰ ἀντίθετα, πλοῦτος, δόξα καὶ ἔπαινοι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, μαζὶ μετὸν ἀφανὴ πόλεμο τοῦ πονηροῦ. Ἔτσι κατὰ τὸν θεῖο Ἀπόστολο «γιά ὅσους ἀγαποῦν τὸ Θεό, ὅλα συνεργοῦν στὴν ἀπόκτηση τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ».

3. Τὸ τέλειο Μυστήριον τοῦ Χριστιανισμοῦ γίνεται γνωστὸ μετὴν πείρα σὲ κάθε πιστὴ ψυχὴ διὰ μέσου Θείας ἐνεργείας, ἡ ὁποία εἶναι ἡ ἔλλαμψη τοῦ ἐπουρανίου φωτὸς μετὴν τὴν δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Λέει ὁ Θ. Ἀπόστολος: «Ὅλοι ἐμεῖς –ὅσοι γεννηθήκαμε ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μετὴν τέλεια πίστις– μετὰ ἀκαλυπτο τὸ πρόσωπο τῆς ψυχῆς κοιτάζουμε σὰν σὲ καθρέπτη τὴ λαμπρότητα τοῦ Κυρίου καὶ μεταμορφωνόμεσθε σ' αὐτὴ τὴ λαμπρὴ εἰκόνα Του, ἀνεβαίνοντες ἀπὸ λαμπρότητα σὲ λαμπρότητα μετὴν τὴν ἐνέργεια τοῦ Πνεύματος, τὸ Ὅποιο εἶναι ὁ Κύριος». Τώρα ὁμῶς πιστεύουμε ὅτι μετὴν τὴν ἔλλαμψη τοῦ Πνεύματος ἀφαιρεῖται τὸ σκοτεινὸ κάλυμμα τῆς ψυχῆς, ἀπὸ τίς πραγματικὰ πιστὲς καὶ ἀξίες ψυχῆς. Γι' αὐτὸ ἦλθε στὴ γῆ μας ὁ Χριστὸς καὶ εὐδόκησε νὰ φτάσουν σὲ μέτρα ἀγιότητος ἐκεῖνοι ποὺ πιστεύουν ἀληθινά.

4. Αὐτὴ ἡ ἔλλαμψη τοῦ Πνεύματος δὲν εἶναι μόνο σὰν μιὰ ἀποκάλυψη νοημάτων καὶ φωτισμὸς τῆς Χάριτος, ἀλλὰ μιὰ βέβαιη καὶ ἀδιάκοπη ἔλλαμψη ὑποστατικοῦ φωτὸς μέσα στὶς ψυχῆς. Λέει ἡ Ἁγία Γραφή: «Ὁ Θεός, ποὺ εἶπε νὰ λάμψει φῶς ἀπὸ τὸ σκοτάδι, Αὐτὸς ἔλαμψε μέσα στὶς καρδιές μας καὶ μᾶς φώτισε νὰ γνωρίσουμε τὴ δόξα τοῦ Χριστοῦ» καὶ «φώτισε τὰ μάτια μου, γιὰ νὰ μὴ κοιμηθῶ γιὰ θάνατο». Δηλαδή, ὅταν χωρισθεῖ ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὸ σῶμα, νὰ μὴ βρεθεῖ σκοτισμένη ἀπὸ τὸ κάλυμμα τοῦ θανάτου

τῆς κακίας. «Ξεσκέπασε κι ἄλλο τὰ μάτια μου, γιὰ νὰ δῶ τὰ θαυμάσια τοῦ νόμου Σου». Καὶ «στεῖλε μου τὸ Φῶς Σου καὶ τὴν ἀλήθειάν Σου. Αὐτὰ θὰ με ὁδηγήσουν καὶ θὰ με φέρουν στὸ Ἅγιον Ὅρος Σου καὶ στὸ ναὸ Σου». «Ἐλάμψε πάνω μας τὸ Φῶς τοῦ προσώπου Σου, Κύριε».

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 33ον

1. Ἐπίσης καὶ τὸ φῶς ποὺ ἔλαμψε στὸν μακάριο Παῦλο στὸ δρόμο τῆς Δαμασκοῦ, μετὸ ὁποῖο ὑψώθηκε ὡς τὸν τρίτον οὐρανὸ καὶ ἄκουσε ἀλάλητα μυστήρια, δὲν ἦταν κάποιος φωτισμὸς νοημάτων καὶ γνώσεως. Ἦταν ὑποστατικὴ μέσα στὴν ψυχὴ ἔλλαμψη τῆς δυνάμεως τοῦ ἀγαθοῦ Πνεύματος. Τὴν ὑπερβολικὴ λαμπρότητα αὐτοῦ τοῦ φωτὸς δὲν μπόρεσαν ν' ἀντέξουν τὰ σαρκικὰ μάτια καὶ τυφλώθηκαν. Μετὰ αὐτὸ τὸ φῶς ἀποκαλύπτεται κάθε γνώση καὶ γνωστοποιεῖται ἀληθινὰ ὁ Θεὸς στὴν ἀξία καὶ ἀγαπώμενη ἀπὸ Αὐτὸν ψυχὴ.

2. Κάθε ψυχὴ ποὺ μετὴν τὴ δικὴ τῆς ἐπιμέλεια καὶ πίστη ἀξιώθηκε νὰ ντυθεῖ ἀπὸ ἐδῶ τελείως τὸ Χριστὸ μετὴν τὴν ἐσωτερικὴ πληροφορία τῆς Χάριτος, μυεῖται ἀπὸ τώρα στὴ γνώση ὅλων τῶν οὐρανίων μυστηρίων. Κατὰ δὲ τὴ μεγάλη ἡμέρα τῆς ἀναστάσεως, καὶ τὸ σῶμα τῆς θὰ συνδοξασθεῖ μετὴν τὴν ἴδια δόξαν καὶ θὰ ἀρπαγῇ στοὺς Οὐρανούς ἀπὸ τὸ Πνεῦμα. Ὅποτε θὰ ἀξιωθεῖ νὰ γίνῃ ὁμοιο μετὸ τὸ δοξασμένο σῶμα τοῦ Χριστοῦ μας καὶ ἔτσι θὰ κληρονομήσῃ καὶ τὴν αἰώνια χαρὰ στὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, μαζὶ μετὸ Δεσπότη Χριστό μας.

3. Ἡ Θεόμορφη εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πού ἔχουν οἱ ἅγιοι κατὰ κάποιο τρόπο, σάν τυπωμένη ἀπὸ τώρα μέσα τους, θὰ κάνει τότε καὶ τὸ σῶμα ἐξωτερικὰ Θεόμορφο καὶ οὐράνιο. Στους ἁμαρτωλούς, ἀλλοίμονο, τὸ σκοτεινὸ κάλυμμα τοῦ κοσμικοῦ πνεύματος πὺν τύλιξε τὴν ψυχὴ τους καὶ μὲ τὰ πάθη ἔκανε τὸ νοῦ τους σκοτεινόν, θὰ παρουσιάσει τότε καὶ τὸ σῶμα σκοτεινὸ καὶ γεμάτο ἀπὸ κάθε λογῆς ντροπῆς.

4. Μετὰ τὴν παράβαση ἡ ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ κατεδίκασε σὲ θάνατο τὸν Ἀδὰμ. Ἦρθε πρῶτα ὁ θάνατος στὴν ψυχὴ του καὶ ἀκολούθησε ὁ σωματικὸς θάνατος μετὰ 930 χρόνια. Ἔτσι καὶ τώρα ὁ Θεὸς μὲ τὸ σταυρικὸ θάνατο τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ συμφιλιώθηκε μὲ τὸν ἄνθρωπο, πὺν ἀληθινὰ πίστεψε καὶ ξαναζωντάνεψε τὴν ψυχὴ του γιὰ νὰ ξαναζωντανέψει καὶ νὰ ντύσει μ' ἀθάνατη καὶ ἀφθαρτὴ δόξα τὸ σῶμα του.

5. Γιατί, ὅπως λέει ὁ μακάριος Παῦλος, ἡ στέρεη τροφή εἶναι γιὰ τοὺς τελείους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν γυμνασμένα τὰ πνευματικὰ αἰσθητήρια, στὸ νὰ διακρίνουν τὸ καλὸ καὶ τὸ κακόν. Ἀλλὰ καὶ ὁ Θεὸς Πέτρος λέει: «Καὶ σεῖς, ἔχοντας τὰ λόγια τῶν Προφητῶν, καλὰ θὰ κάνετε νὰ τὰ προσέχετε, γιατί εἶναι σάν λυχνάρι πὺν φέγγει στὸ σκοτάδι, ὥσπου νὰ χαράξει ἡ μέρα καὶ ν' ἀνατείλει στὶς καρδιές σας ὁ ἀυγερινός». Ἀλλὰ οἱ πολλοὶ δὲν διαφέρουν διόλου ἀπὸ ἐκείνους πὺν βαδίζουν τὴ νύχτα χωρὶς κανένα φῶς καὶ χωρὶς τὴν παραμικρὴ ἀκτίνα. Χωρὶς δηλαδὴ κάποιο Θεϊκὸ λόγο νὰ φωτίζει τὶς ψυχές τους, ὥστε σχεδὸν νὰ μοιάζουν μὲ τυφλούς. Αὐτοὶ εἶναι οἱ ὁλότελα δεμένοι μὲ τὰ δεσμὰ τῆς ὕλης καὶ τὶς βιοτικὲς ἀλυσίδες. Καὶ οὔτε ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ τοὺς συγκρατεῖ, οὔτε κανένα ἀγαθὸ ἔργο κάνουν. Γιατί, ὅσοι ἀπὸ ἐκείνους πὺν

ζοῦν μέσα στὸν κόσμον κρατοῦν τὴν πίστη καὶ τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ δὲν τυλίγονται ὁλότελα στὸ σκοτάδι. Γι' αὐτὸ καὶ μποροῦν νὰ ἔχουν ἐλπίδα σωτηρίας.

ΜΕΛΕΤΗΜΑ 34ον

1. Ὅπως οἱ ἄνθρωποι στὸν κόσμον μαζεύουν τὸν πλοῦτο ἀπὸ διάφορες ἐργασίες, τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ στὰ πνευματικὰ. Ἄλλοι μαζεύουν τὸν ἐπουράνιον πλοῦτον ἀπὸ διάφορα χαρίσματα, μὲ τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ, πὺν μᾶς δόθηκε. Ἄλλοι ἀπὸ διάφορες ἀσκήσεις καὶ διάφορες πνευματικὲς ἐργασίες, πὺν γίνονται μόνο γιὰ τὸ Θεόν.

2. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος καταπάτησε τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ καὶ ξέπεσε ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Παραδείσου, ἐπακολούθησε τὸ δέσιμό του μὲ δύο ἀλυσίδες. Ἡ μία εἶναι ὁ δεσμὸς τῶν βιοτικῶν φροντίδων καὶ τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν, ὅπως εἶναι ὁ πλοῦτος, ἡ δόξα, ἡ φιλία, ἡ γυναίκα, τὰ παιδιά, οἱ συγγενεῖς, ἡ πατρίδα, τὰ κτήματα καὶ γενικὰ ὅλα τὰ ὁράτα. Ἡ ἄλλη ἀλυσίδα εἶναι ἀόρατη καὶ ἐσωτερικὴ. Εἶναι δηλαδὴ δεμένη ἡ ψυχὴ μὲ σκοτεινὰ δεσμὰ ἀπὸ τὰ πονηρὰ πνεύματα, ἐξαιτίας τῶν ὁποίων οὔτε τὸ Θεόν ν' ἀγαπήσει μπορεῖ, οὔτε νὰ πιστέψει, οὔτε νὰ προσευχηθεῖ, ὅπως θέλει. Γιατί μετὰ τὴν παράβαση τοῦ Ἀδὰμ ὅλοι μας συναντᾶμε μέσα μας ἀντίσταση σὲ κάθε καλὸ καὶ θεϊκὸ ἔργο. Αὐτὴ τὴν ἀντίσταση καὶ τὸν πόλεμον μὲ τὴ Χάρη καὶ τὴ δύναμη τοῦ Χριστοῦ μποροῦμε νὰ τὴν καταργήσουμε. Χωρὶς ὅμως τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ λυτρώσει κανεὶς τὸν ἑαυτὸ

του, ὥστε νὰ ἐλευθερωθεῖ ἀπὸ τὴν πάλῃ τῶν λογισμῶν.

3. Ἀρκεῖ νὰ λύσει κανεὶς τὸν ἑαυτό του ἀπὸ ὅλα τὰ ὁρατὰ καὶ ν' ἀρχίσει νὰ παραμένει κοντὰ στὸν Κύριο, γιὰ νὰ μπορέσει νὰ ἀντιληφθεῖ τὴ διαρκὴ ἐσωτερικὴ πάλῃ τῶν παθῶν καὶ τὸν ἀόρατο πόλεμο πού εἶναι μέσα μας. Ἄν δὲν γίνουν αὐτὰ καὶ δὲν προσκολληθοῦμε ὁλωσδιόλου στὸ Θεὸ κινδυνεύουμε, ἐνῶ ἔχουμε τραύματα καὶ κρυφὰ πάθη, νὰ νομίζουμε ὅτι εἴμαστε ὑγιεῖς καὶ ὄχι ἄρρωστοι. Ἐκεῖνος ὅμως πού περιφρονεῖ τὴν ἐπιθυμία καὶ τὴ δόξα, βλέπει τὰ πάθη του καὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ μπορεῖ καὶ νὰ τὰ νικήσει.

4. Χίλιους δυὸ τρόπους μηχανεύεται ὁ σατανᾶς γιὰ νὰ μᾶς ἀποσπάσει ἀπὸ τὴν ἐλπίδα καὶ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ μας. Ἡ φέρνει θλίψεις ψυχικὲς ἢ λογισμοὺς ἀκάθαρτους, γιὰ νὰ μᾶς ὁδηγήσει σὲ χαύνωση καὶ ἀπελπισία ὅτι δὲν ὑπάρχει γιὰ μᾶς σωτηρία. Ἀλλὰ ὅσο ὁ πονηρὸς ρίχνει τὰ πεπυρωμένα βέλη του ἐναντίον μας, τόσο περισσότερο πρέπει νὰ φουντώνει μέσα μας ἡ ἐλπίδα στὸ Θεό, πού θέλει νὰ δοκιμάζει τὶς ψυχές, πού ἔχουν θεῖο ἔρωτα, γιὰ νὰ φανεῖ ἂν τὸν ἀγαποῦν ἀληθινά.

5. Σκέψου τώρα τὸ ἐξῆς: Ἔστω ὅτι μπορεῖς νὰ γίνεις μοναδικὸς βασιλιάς σ' ὅλη τὴ γῆ καὶ νὰ ἐξουσιάζεις μόνος σου ὅλους τοὺς θησαυροὺς τῆς οἰκουμένης. Ἄς ποῦμε ἀκόμη ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς βασιλείας σου συμπίπτει μὲ τὴν ἀρχὴ τῆς δημιουργίας τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ τέρμα τῆς μὲ τὴ συντέλεια, ὅταν αὐτὰ τὰ ὁρατὰ καὶ ὅλος ὁ κόσμος θὰ ἀλλάξουν καὶ θὰ μεταποιηθοῦν. Πές μου λοιπὸν τώρα, ἂν ἦταν νὰ διαλέ-

ξεις, θὰ προτιμοῦσες αὐτὴ τὴν ἐπίγεια βασιλεία, ἀντὶ τῆς ἀληθινῆς καὶ σταθερῆς, πού δὲν ἔχει ἀπολύτως τίποτε τὸ παροδικὸ καὶ φθαρτό; Ἐγὼ θ' ἀπαντοῦσα πὼς ὄχι, ἂν βέβαια ἔκρινες σωστὰ καὶ σκεφτόσουν καλὰ τὸ συμφέρον σου. Γιατὶ λέει καὶ ὁ Κύριος: «Τί θὰ ὠφεληθεῖ ὁ ἄνθρωπος, ἂν κερδίσει ὁλόκληρο τὸν κόσμον, χάσει ὅμως τὴν ψυχὴ του;». Καὶ ξέρουμε ὅτι γιὰ τὴν ψυχὴ δὲν ὑπάρχει κανένα ἀντάλλαγμα. Ἀφοῦ καὶ ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμον καὶ ἀπὸ τὴν κοσμικὴ βασιλεία, αὐτὴ μόνη τῆς ἡ ψυχὴ ἔχει πολὺ μεγαλύτερη ἀξία, πόσο περισσότερο βέβαια ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Λέμε ὅτι ἔχει μεγαλύτερη ἀξία ἡ ψυχὴ, γιατί σὲ κανένα ἄλλο ὄν δὲν εὐαρεστήθηκε ὁ Θεὸς νὰ δώσει τὴν ἔνωση καὶ τὴν κοινωνία μὲ τὸ Πνεῦμα Του! Οὔτε στὸν οὐρανό, οὔτε στὸν ἥλιο, οὔτε στὴ σελήνη, οὔτε στ' ἄστρα, οὔτε στὴ θάλασσα, οὔτε στὴ γῆ, οὔτε σὲ ἄλλο δημιούργημα ἀπ' ὅσα βλέπουμε, παρὰ μόνο στὸν ἄνθρωπο, τὸν ὁποῖον ἠγάπησε ἀπὸ ὅλα τὰ κτίσματα. Εἶναι λοιπὸν ἀπόλυτη ἀνάγκη νὰ προστρέξουμε στὸν Θεό, νὰ ἐξαρτήσουμε ἀπὸ Αὐτὸν τὸν ἑαυτό μας, νὰ σταυρωθοῦμε ψυχικὰ καὶ σωματικὰ καὶ νὰ πορευόμαστε σύμφωνα μὲ ὅλες τὶς ἁγίες ἐντολές Του.

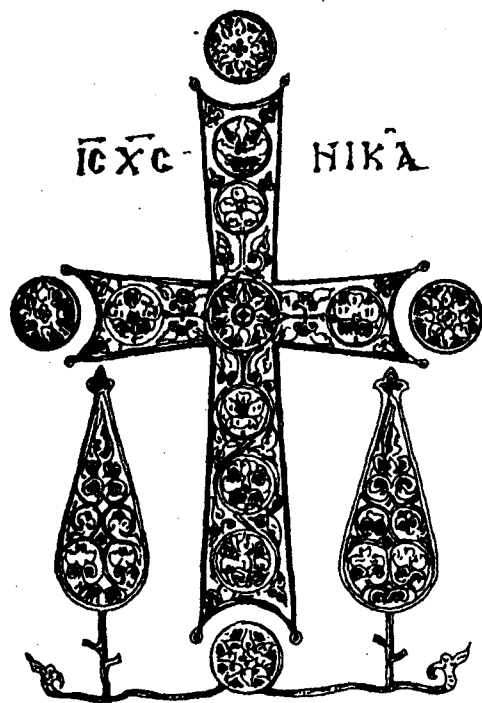
6. Ἄς εἶναι. Ἄραγε σοῦ φαίνεται δίκαιο, τὴ φθαρτὴ τούτῃ δόξα καὶ τὴν προσωρινὴ βασιλεία καὶ τὰ λοιπὰ πρόσκαιρα νὰ τὰ ἀποκτοῦν ὅσοι τὰ ἐπιθυμοῦν μὲ πολλοὺς κόπους καὶ ἰδρώτες, ἐνῶ τὸ νὰ βασιλεύει κανεὶς αἰώνια μὲ τὸ Χριστὸ καὶ νὰ ἐπιτύχει τὰ ἀνεκλάλητα ἐκεῖνα ἀγαθὰ πρέπει νὰ κατορθώνεται χωρὶς κόπους;

7. Ποιὰ εἶναι ἡ οἰκονομία τῆς παρουσίας τοῦ Χρι-

στοῦ; Ἡ ἐπιστροφή καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἀνθρώ-
πινης φύσεως στὸν ἑαυτὸ της. Ὁ Χριστὸς δηλαδὴ
ἔδωκε πάλι στὴν ἀνθρώπινη φύσιν τὸ ἀξίωμα τοῦ
πρωτόπλαστον Ἀδάμ, καὶ ἀκόμη –ὦ θεϊκὴ καὶ ἀληθι-
νὰ μεγάλη χάρις!– τῆς δώρησε τὴν οὐράνια κληρονο-
μία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος! Καὶ ἀφοῦ τὴν ἐβγαλε ἀπὸ
τῆ φυλακῆ τοῦ σκότους, τῆς ἔδειξε τὸ δρόμο καὶ τὴ
θύρα τῆς ζωῆς, ἀπὸ τὰ ὁποῖα, ὅταν ἔρθῃ καὶ χτυπή-
σῃ, μπορεῖ νὰ μπεῖ μέσα στὴ βασιλεία Του. Γιατὶ
λέει· «Ζητᾶτε καὶ θὰ σᾶς δοθεῖ· χτυπᾶτε, καὶ θὰ σᾶς
ἀνοιχτεῖ». Ἔτσι ἡ ψυχὴ ἀξιώνεται, ἐὰν τὸ θελήσῃ
νὰ ἔχει τὸ Χριστὸ νυμφίον καὶ σύνοικον, μὲ τὴν κοινω-
νίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τί ἀνέκφραστη ἀγάπη τοῦ
Κυρίου πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ποὺ τὸν ἐπλασε κατ' εἰ-
κόνα Του!.

Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα καὶ κράτος εἰς τοὺς αἰῶ-
νας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Ἐκεῖνο ποῦ διακρίνει τὶς ὁμιλίες τοῦ Ἀββᾶ Μακαρίου εἶναι ὁ Θεῖος στό Πρόσωπο τοῦ Θεοῦ ἔρωτας, ἡ συχνή ἀναφορὰ στή Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἡ συνεχῆς ὑπόδειξη, ὅτι σκοπὸς καὶ τέλος ὅλων τῶν ἀσκητικῶν ἔργων εἶναι ἡ ἀπόκτηση τῆς Θεϊκῆς Χάριτος.

Ἀλλά, ὅπως τονίζει ὁ Ἀββᾶς Μακάριος, καὶ ὅταν ἀκόμη ἀποκτήσουμε τὴ Θεϊκὴ Χάρη, δὲν πρέπει νὰ πιστεύουμε ὅτι βρισκόμαστε σὲ ἀσφάλεια. Γιατί;

Διότι ἡ ἁμαρτία εἶναι «ἐνδον ὑποκαθμένη», δηλαδὴ βόσκει ἀκόμη μέσα μας, ὅταν δὲν ἔχουμε φτάσει ἀκόμη στὴν τέλεια ἀπάθεια καὶ δὲν ἔχουμε ἐξ ὁλοκλήρου φωτισθεῖ ἀπὸ τὸ ἅκτιστο Φῶς.

Βέβαια, πρέπει νὰ θυμήσουμε τοὺς μελετητές μας, ὅτι ἡ διδασκαλία του βγαλμένη ἀπὸ τὰ βάθη τῆς Θεοφόρου ψυχῆς του, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διαφέρει ἀπὸ τὶς ἐμπειρίες ἄλλων μεγάλων ὁσίων Πατέρων. Ἀλλά, ὅπως γνωρίζουμε, οἱ ἅγιοι ἔχουν καὶ τὶς ἰδιομορφίες τους καὶ τὶς ἰδιαίτερες ἀποκλίσεις τους στὰ μὴ οὐσιώδη.

Ἔτσι καὶ ὁ Ἀββᾶς Μακάριος μεταδίδει μὲ τὸ δικό του τρόπο, παρομοιώσεις καὶ χαριτωμένα παραδείγματα, τὶς ἀναφορές του στὶς ἅγιες Γραφές μὲ μιὰ μοναδικὴ χάρη ποῦ οἱ ἀγιορεῖτες μοναχοὶ ὁμολογοῦν ὅτι αἰσθάνονται.

Πρόκειται για μιὰ μυστική γλώσσα τῶν Ἀγίων, για μιὰ μετάδοση χάριτος ἀπὸ τὴ χάρη τους.

Καὶ αὐτὸ συμβαίνει μὲ τὸν Ἀββᾶ Μακάριο, ὅταν μὲ ἄφατη ἀγαθότητα ἐκθέτει τὴν πνευματοφόρα διδασκαλία του για τὶς μεταμορφωτικὲς ἐνέργειες τοῦ Ἀγίου Πνεύματος μέσα στὶς ψυχὲς ποὺ θὰ σκηνώσει.

Καὶ ἀκόμη ὅτι ἡ ἔλλαμψη δὲν εἶναι ἓνας φωτισμὸς μονάχα, ἀλλὰ συνεχῆς ἐνέργεια ὑποστατικοῦ φωτός.

Καὶ δὲν σταματᾷ στὸ σημεῖον αὐτό, ἀλλὰ καὶ διδάσκει, ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ ἔλλαμψη θὰ μεταδοθεῖ κατὰ τὴν κοινὴ ἀνάσταση καὶ στὰ σώματα, ποὺ θὰ γίνουν **Φωτοφόρα!**

«Τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων ἀφάρτῳ ἀοράτῳ μόνῳ σοφῷ Θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

